

ETLA SUHDANNENÄKYMÄT

HELMIKUU 2018

Ei julkisuuteen

7.2.2018

Yhteenveto.....	2
Kansainvälinen talous	4
Ulkomaankauppa.....	6
Yksityiset kulutusmenot.....	8
Investoinnit.....	10
Tuotanto	12
Teollisuustuotanto	14
Työllisyys.....	16
Hinnat ja kustannukset	18
Julkinen talous.....	20
Yhteenveto talousennusteista.....	22

ETLA Ennusteryhmä

Markku **Kotilainen**, tutkimusjohtaja

Birgitta **Berg-Andersson**, tutkija, Twitter: @BirgittaBergA1

Ville **Kaitila**, tutkija, Twitter: @VilleKaitila

Hannu **Kaseva**, tutkija

Markku **Lehmus**, tutkija, Twitter: @MarkkuLehmus

SUHDANNENÄKYMÄT HELMIKUUSSA

Euroalueen kasvu on jatkunut ripeänä

Suomen bkt:n kasvu ja odotukset lähikuukausille vahvat

Kuluttajien luottamus ennätystasolla

Työllisyysaste kohonnut odotettua enemmän

EUROALUEELLA KASVU JATKUU VAHVANA

Euroalueen bkt kasvoi vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä 2,7 prosenttia vuodentakaisesta. Toisella vuosipuoliskolla kasvu nopeutui selvästi ensimmäisen puoliskon lukemista vuoden yli lasketuna, mutta neljänneksestä toiseen kasvu oli tasaista 0,6–0,7 prosenttia. Euroframe-ryhmän bkt-indikaattori ennakoii saman vauhdin jatkumista myös vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä. Eurostatin julkaisema euroalueen yleistä talousluottamusta kuvaava kokonaisindikaattori viittaa myös kasvun jatkuvan vahvana.

Euroalueen bkt-ennusteita on viime kuukausina nostettu. Viime vuonna kokonaistuotanto kasvoi arvioiden mukaan 2,3–2,4 prosenttia. Kuluvin vuoden ennusteet viittaavat runsaan kahden prosentin kasvun jatkuvan.

EKP jatkaa arvopaperiostojaan syyskuun loppuun asti 30 mrd. euron verran kuukaudessa. Se vähentänee ostojaan tämän jälkeen – ellei sitten kokonaan niitä lopeta. Ohjauksorkojen nosto tapahtuu aikaisintaan vuoden 2019 puolivälissä. Yhdysvalloissa ohjauksorkoa nostetaan arvioiden mukaan kolme kertaa tänä vuonna.

POLIITTISIA JA TALOUDELLISIA RISKEJÄ...

Epävarmuutta aiheuttavat mm. Yhdysvaltain kaupp- ja finanssi-politiikka, pankkijärjestelmä osissa euroaluetta, Brexit-neuvottelut, Kiinan talouskunto ja -kehitys, velkaantumisen laajemminkin erityisesti kehittyvillä markkinoilla sekä viime vuoden noususta huolimatta raakaöljyn suhteellisen alhaisen hinnan vaikutus öljyntuottajamaiden vakautteen ajan myötä. Pitkään kestänyt elvyttävä rahapolitiikka on luonut kuplia varallisuusarvoihin maailmantaloudessa, mm. Ruotsin asuntomarkkinoille. Myös geopoliittinen tilanne on viime vuosina kiristynyt eri puolilla maailmaa.

SUOMESSA BKT:N KASVU JATKUNUT YLI 3 PROSENTIN VAUHDILLA

Suomen bkt kasvoi marraskuussa tuotannon suhdannekuvaajan mukaan 3,5 prosenttia vuodentakaisesta ja 0,4 prosenttia loka-kuusta. Tammikuussa julkaistu EK:n sudannebarometri indikoi kasvun jatkuvan ripeänä lähikuukaudet. Teollisuuden tilauskanta on tavanomaista parempi ja rakentamisessa lähellä tavanomaista. Rekrytointivaikeuksia on ollut erityisesti rakentamisessa. Kannattavuuden arvioidaan vahvistuvan jonkin verran kaikilla päätoimialoilla.

KULUTTAJIEN LUOTTAMUS ENNÄTYSTASOLLA

Tilastokeskuksen julkaiseman kuluttajien luottamusindikaattorin lukema oli tammikuussa korkeampi kuin koskaan mittarin historiassa. Odotukset kuluttajan omasta taloudesta ja yleisestä työttömyyskehityksestä paranivat tammikuussa joulukuuhun verrattuna. Sen sijaan arviot Suomen taloudesta ja kotitalouden säästämismahdollisuuksista heikkenivät hieman. Viime vuoden vastaavaan aikaan nähden osatekijät säästämismahdollisuuksia lukuun ottamatta vahvistuivat.

TYÖLLISYYS KOHENTUNUT ODOTETTUA PAREMMIN

Vuonna 2017 työttömyysaste oli keskimäärin 8,6 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 8,8 prosenttia. Työttömyysasteen alenemista on jarruttanut työvoiman tarjonnan ripeä kasvu. Työllisyysaste oli keskimäärin 69,6 prosenttia, kun se oli edellisenä vuonna 68,7 prosenttia. Joulukuussa 2017 työllisiä oli 48 000 enemmän kuin vuotta aiemmin.

Yhteenveto

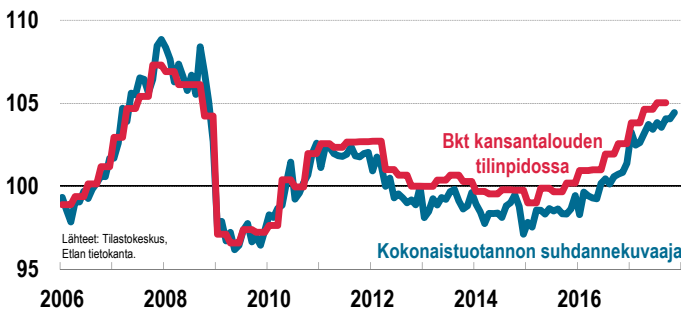
Keskeisiä suhdannemuuttujia (%)

	Kes	Hei	Elo	2017 Syy	Lok	Mar	Jou	2018 Tam
Kuluttajahinnat ¹⁾	0,8	0,5	0,7	0,8	0,5	0,8	0,5	..
Suhdannekuvaaja ^{1) 2)}	3,2	3,4	3,2	3,4	3,2	3,5
3 kk euribor-korko	-0,330	-0,330	-0,329	-0,329	-0,330	-0,329	-0,328	-0,328
Työttömyysasteen trendi	8,6	8,6	8,6	8,5	8,5	8,4	8,4	..

¹⁾ = Vuosimuutos, % ²⁾ = Kokonaistuotannon suhdannekuvaaja, työpäiväkorjattu.

Lähteet: Tilastokeskus, Suomen Pankki, Etlan tietokanta.

Kokonaistuotanto, kausitasoitus (ind 2010=100)

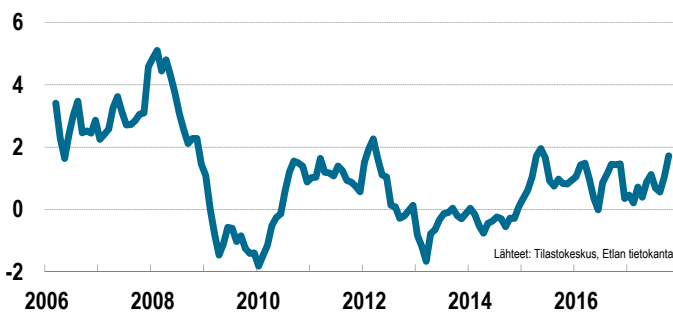
Huom. Käyrien välille syntyy eroa, jos tuoteverojen miinus tuotetukipalkkioiden määrä kehittyy eri tahtia kuin arvonlisäys tilaston perusvuoden jälkeen.

Ennuste ja sen korjaustarve (%-muutos)

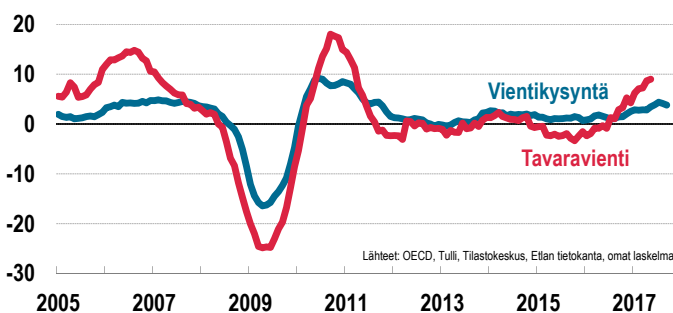
	Ennuste 2/2017		Korjaustarve	
	2017	2018	2017	2018
Bkt	2,9	2,0		↑
Tuonti	3,7	2,1	↓	
Vienti	5,8	3,1	↑	↑
Investoinnit	6,6	1,5		↑
Kulutus	1,8	1,2		
Teollisuustuotanto	4,5	2,9		
Työttömyysaste	8,5	8,1		
Inflaatio, %	0,8	1,1		
Euribor 3 kk, %	-0,3	-0,2		

Lähde: Suhdanne 2017-2.

Kuluttajahinnoilla deflaoitu reaalin palkkasumma (3 kk lka vuosimuutos, %)

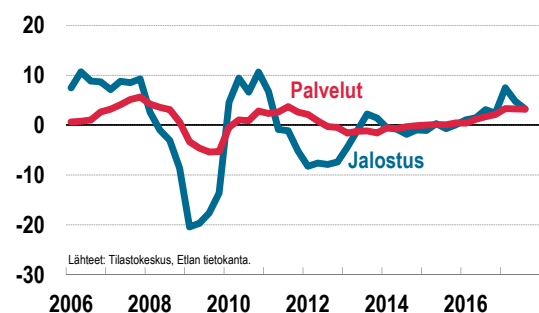

Suomen tavaravienti ja vientikysyntä (%)

Vientikysyntä = Edellisen vuoden vientiosuoksilla painotettu kilpailijamaiden kausitasoitettu teollisuustuotanto.
Tavaravienti = Tavaraviennin määrä, 12 kk:n lka (keskistetty).

Arvonlisäyksen muutos edellisestä vuodesta (%)

MAAILMANTALOUS ALOITTI VUODEN 2018...

Teollisuustuotanto ja hinnat (%-muutokset)

	2017		2018		3 kk ³⁾	Kum ²⁾ 16/17 ⁴⁾	2016	Ennuste 2/2017	
	Lok	Mar	Jou	Tam				2017	2018
Teollisuustuotanto									
G7 ¹⁾ : kk/kk, vuositasolla	3,3				0,7	2,6	-0,1	2,0	1,4
EU-28	4,3	3,4			1,2	3,1	1,5	1,8	1,4
Euroalue	3,9	3,3			1,1	2,9	1,4	2,0	1,6
Suomen 12 vientimaata ¹⁾ , %	3,2				0,5	2,7	1,0	2,7	2,6
Kuluttajahinnat									
EU-15 ²⁾	1,9	2,0	1,8		0,6	1,9	0,4	1,5	1,5
Euroalue, harmonisoitu	1,4	1,5	1,4	1,3	0,2	1,5	0,2	1,5	1,5
Suomen 14 vientimaata ²⁾	1,9	2,1	2,1		0,5	2,0	0,7	2,0	1,9
Raaka-aineiden hinnat									
Muu kuin energia,									
HWWA-ind., %	7,6	1,9	0,5	2,2	1,8	11,2	-0,8	9,0	-0,5
Raakaöljy, USD/tyynyri, taso	57,5	62,7	63,9	69,0	18,7	69,0	45,0	52,3	51,8

¹⁾ Kolmen kuukauden liukuva keskiarvo.

²⁾ Laskettu kansallisista indekseistä.

³⁾ Viimeisen kolmen kuukauden keskiarvon muutos ed. kolmesta kuukaudesta.

⁴⁾ Viimeisimmän havainnon taso kiinnitetty loppuvuodeksi. Raakaöljyn osalta kuvaa tasoa vuonna 2017.

* Ennakkotieto/arvio.

Lähde: Tilastokeskus, OECD, Bloomberg.

Euron dollarikurssi noussut yli 1,24:n

Dow Jones -osakeindeksissä nähtiin suurin päiväpudotus sitten vuoden 2011

Yhdysvaltojen 10 vuoden valtionlainakorot hieman yli 2,7 prosentissa

Euroalueen talouskasvu viime vuonna nopeampaa kuin Yhdysvalloissa

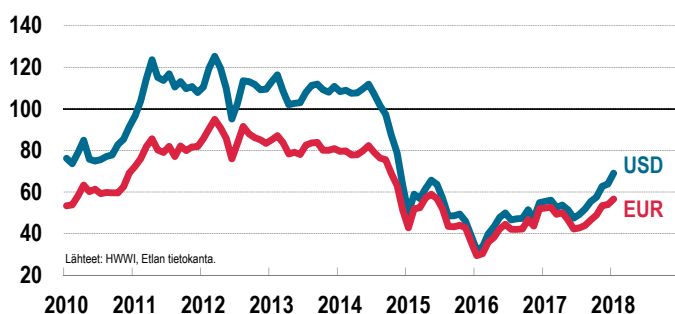
EUROALUEEN TALOUSKASVU VIIME VUONNA 2,5 PROSENTTIA

Euroalueen talouskasvu ylsi 0,6 prosenttiin viime vuoden viimeisellä neljänneksellä edelliseen vuosineljännekseen nähden Eurostatin ennakkotietojen perusteella. Vuodentakaiseen verrattuna kasvua kertyi 2,7 prosenttia. Niinpä koko vuoden 2017 talouskasvun ennakoidaan olleen euroalueella 2,5 prosenttia. Tätä korkeampaa kasvua on viimeksi ollut talousalueella vuonna 2007, jolloin talous kasvoi 3,0 prosenttia. Viime vuoden kasvun euroalueella ennakoidaan olleen myös 0,2 prosenttiyksikköä nopeampaa kuin Yhdysvalloissa. Myös EU-maiden talouskasvun ennakoidaan olleen 2,5 prosenttia.

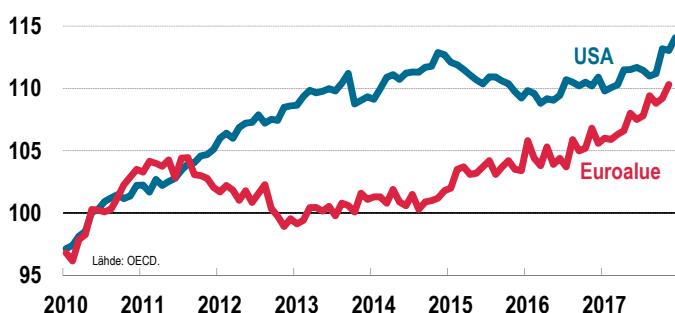
EUROALUEEN INFLAATIOKSI ENNAKOIDAAN 1,3 PROSENTTIA TAMMIKUUSSA

Euroalueen inflaation ennakoidaan olleen 1,3 prosenttia tammikuussa. Energian ja prosessoimattoman ruoan hinnoista puhdistettu pohjainflaatio oli samaan aikaan 1,2 prosenttia. Energian hinnat nostivatkin inflaatiota tammikuussa hieman: ne nousivat tammikuussa 2,1 prosenttia ennakkotietojen perusteella. Palvelujen hinnat taas nousivat 1,2 pro-

Raakaöljyn maailmanmarkkinahinta (USD/barreli, Brent)

Teollisuustuotanto, kausitasoitus (ind 2010=100)

...NOUSUTUNNELMISSA, PÖRSSIT HAKEVAT SUUNTA

Korot (%), osake- ja valuuttakurssit

	Elo	Syy	2017			2018			3 kk	2017	2018*
			Lok	Mar	Jou	Tam	Viim.	ka	ka		
Rahamarkkinakorot, 3 kk, %											
Euribor	-0,33	-0,33	-0,33	-0,33	-0,33	-0,33	-0,34	-0,33	-0,33	-0,33	
USA, Libor	1,31	1,32	1,36	1,43	1,60	1,73	1,79	1,59	1,26	1,73	
Japani, 3 kk	0,06	0,06	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,06	0,07	
Iso-Britannia	0,28	0,31	0,38	0,52	0,52	0,52	0,53	0,52	0,36	0,52	
Ruotsi, Stibor	-0,43	-0,42	-0,51	-0,61	-0,58	-0,43	-0,46	-0,54	-0,50	-0,43	
Memo: Euribor, 12kk	-0,16	-0,17	-0,18	-0,19	-0,19	-0,19	-0,16	-0,19	-0,15	-0,19	
Valtion joukkovelkakirjojen tuotto, 10 vuotta, %											
USA	2,2	2,2	2,4	2,4	2,4	2,6	2,8	2,4	2,3	2,6	
Saksa	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,6	0,8	0,4	0,4	0,6	
Ranska	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7	0,9	1,0	0,7	0,8	0,9	
Italia	2,0	2,1	2,1	1,8	1,8	2,0	2,1	1,9	2,1	2,0	
Espanja	1,5	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,5	
Belgia	0,7	0,7	0,7	0,6	0,5	0,7	1,0	0,6	0,7	0,7	
Kreikka	5,5	5,5	5,6	5,2	4,4	3,8	3,7	4,5	6,0	3,8	
Portugali	2,8	2,6	2,3	2,0	1,8	1,9	2,0	1,9	3,1	1,9	
Irlanti	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,9	1,2	0,7	0,8	0,9	
Suomi	0,4	0,5	0,6	0,5	0,5	0,7	0,9	0,6	0,5	0,7	

* Viimeisimmän havainnon taso kiinnitetty loppuvuodeksi.

	Elo	Syy	Lok	Mar	Jou	Tam	Viim.	%, 3 kk	%, 12 kk	%, v. alusta*
Osakekurssit, indeksipisteluku ja muutokset (ind., 2008/12=100)										
Eurobloc 300	166,0	168,4	173,3	173,5	172,7	176,4	172,4	1,8	13,1	-2,2
SP 500, USA	279,9	284,0	291,3	295,5	303,7	318,0	314,7	9,2	22,7	-1,0
Nikkei 300, Japani	188,3	190,9	200,9	208,4	211,3	219,4	217,0	9,2	20,7	-1,1
Hex, yleisindeksi	176,9	178,1	182,7	178,7	176,2	182,0	184,1	-0,4	9,5	1,2

* Vertailulukuna tammikuun keskiarvo.

Rahamarkkinaennusteet	Lyhyet korot, 3 kk		Pitkät korot, 10v.		Euron val.kurssit paik. valuutoissa					
	Libor	Euribor	USA	Saksa	USD	JPY	RMB	GBP	SEK	RUB
2017	0,74	-0,26	1,84	0,14	1,13	126,65	7,63	0,88	9,64	65,89
2018/1	1,73	-0,33	2,57	0,55	1,22	135,25	7,84	0,88	9,82	69,12
2017e	1,35	-0,32	1,12	125,60	7,59	0,88	9,59	65,75
2018e	1,87	-0,24	1,17	129,50	7,80	0,90	9,59	68,77

senttia. Viime vuonna euroalueen inflaatio oli keskimäärin 1,5 prosenttia. EKP on yhä matkan päässä hieman alle kahden prosentin inflaatiotavoitteestaan. Euroalueen inflaation kuitenkin odotetaan kiihtyvän vielä tämän vuoden aikana. Sittenkin voidaan olettaa, että Euroopan keskuspankki nostaa ohjaukorkoja vasta ensi vuonna.

EUROALUEEN TYÖTTÖMYYSASTE LASKI JOULUKUUSSA VUODENTAKAISEEN NÄHDEN

Euroalueen kausitasoitettu työttömyysaste oli joulukuussa sama kuin marraskuussa eli 8,7 prosenttia. Kuitenkin joulukuussa 2016

euroalueen kausitasoitettu työttömyysaste oli prosenttiyksikön korkeampi eli 9,7 prosenttia. Niinpä euroalueen työttömyysaste oli marras-joulukuussa matalimmalla tasollaan sitten tammikuun 2009. EU-maiden työttömyysaste oli sen sijaan joulukuussa 7,3 prosenttia, kun vielä joulukuussa 2016 se oli 8,2 prosenttia. EU-maille joulukuun työttömyysaste oli puolestaan matalin sitten lokakuun 2008. Vuoden takaiseen nähden työttömyysaste laski jokaisessa EU-jäsenmaassa paitsi Suomessa, jossa se pysyi samalla tasolla. Matalin (kausitasoitettu) työttömyysaste EU-maiden joukossa oli Tsekeissä, jossa se oli 2,3 prosenttia.

RAAKA-AINEIDEN TUONNIN KOVA KASVU...

Ulkomaankauppa ja vaihtotase (%-muutokset ja mrd. euroa)

	2017					3 kkl ¹⁾	Kum ²⁾	2016 ⁽⁺³⁾	Ennuste 2/2017 ³⁾	
	Elo	Syy	Lok	Mar	Jou				2017	2018
Tavaroiden vienti										
- määrä, %-muutos	14,2	4,5	11,8	9,2		-1,9	10,4	2,3	6,7	3,0
- hinta, %-muutos	4,2	4,7	4,9	5,0	3,6	1,9	4,7	-2,8	3,5	1,5
Tavaroiden tuonti										
- määrä, %-muutos	2,1	2,2	6,0	4,8		-1,1	3,5	6,9	4,1	2,0
- hinta, %-muutos	8,9	9,3	7,9	8,4	6,0	2,3	9,7	-4,2	4,2	-1,2
Vaihtotase, mrd. eur	0,4	0,3	0,2	0,1			1,6	-3,3	1,2	1,7
Kauppataase, mrd. eur	0,2	0,3	0,3	0,2			2,4	0,2	1,3	3,5

¹⁾ Kolmen viimeisen kuukauden muutos edellisestä.

²⁾ Kumulatiivinen vuoden alusta. Määrän ja hintojen keskiarvo verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

³⁾ Kansantalouden tilinpidossa.

Lähteet: Tulli ja Tilastokeskus.

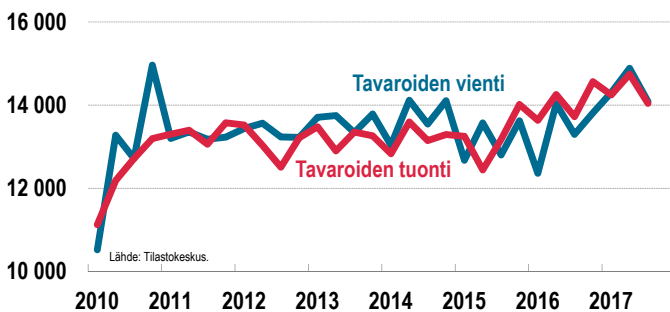
Paperiteollisuuden viennin määrä on kasvanut yhtäjaksoisesti toukokuusta lähtien

Sähkölaitteiden viennin kasvu voimistui marraskuussa

Öljytuotteiden vienti on selvästi heikentynyt

Kestokulutustavaroiden tuonti on lisääntynyt odotettua enemmän

Tavaroiden viennin ja tuonnin määrä (milj. euroa)

Viennin määrä toimialoittain (%-muutos)

	2016 Arvo-osuus, %	2017				Kum ¹⁾
		Elo	Syy	Lok	Mar	
Paperiteollisuus (17)	16,9	12,9	4,3	5,0	7,2	5,0
Koneet ja laitteet (28)	13,4	20,1	20,0	21,8	14,0	9,7
Metallien jalostus (24)	12,0	0,8	-3,7	-5,7	6,6	-0,9
Kemikaalit ja lääkk. (20, 21)	9,8	-3,5	-15,8	-13,1	0,5	-2,7
Öljytuotteiden valm. (19)	7,3	1,8	-9,9	-6,7	-9,9	1,6
Sähkölaitteet (27)	6,6	9,9	9,3	12,8	19,2	12,6

¹⁾ Kumulatiivinen vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

Lähteet: Tulli, Tilastokeskus.

VIENNIN 2016 VIENTIÄ JA TUONTIA KORJATTIIN YLÖSPÄIN

Kansantalouden tilinpidon tammikuussa tarkennettujen tietojen mukaan tavaravienti kasvoi 2,3 prosenttia vuonna 2016, aiemmin ilmoitetun 1,6 prosentin sijasta. Palveluvienti lisääntyi 2,5 prosenttia, aikaisempien tietojen mukaan se olisi supistunut 0,4 prosenttia. Vienti yhteensä kasvoi siten 2,3 prosenttia vuonna 2016, mikä oli runsaan prosenttiyksikön aiemmin ilmoitettua enemmän.

Tavaratuonti lisääntyi uusimpien tietojen mukaan 6,9 prosenttia vuonna 2016, edellisessä julkistuksessa ilmoitettu kasvuluku oli 6,2 prosenttia. Palvelujen tuonti nousi 2,5 prosenttia, aiempi luku oli 0,2 prosenttia. Tuonti yhteensä lisääntyi runsaan prosenttiyksikön aiemmin ilmoitettua enemmän.

KONEIDEN JA LAITTEIDEN VIENNIN VAHVA KASVU JATKUI MARRASKUUSSA

Tullin tuoreiden tilastojen mukaan tavaraviennin määrä lisääntyi marraskuussa 9,2 prosenttia vuodentakaisesta, kun Tullin ilmoittama viennin arvo deflatoidaan Tilastokeskuksen vientihintaindeksillä.

...ENNAKOI VIENNIN VAHVAN KASVUN JATKUVAN

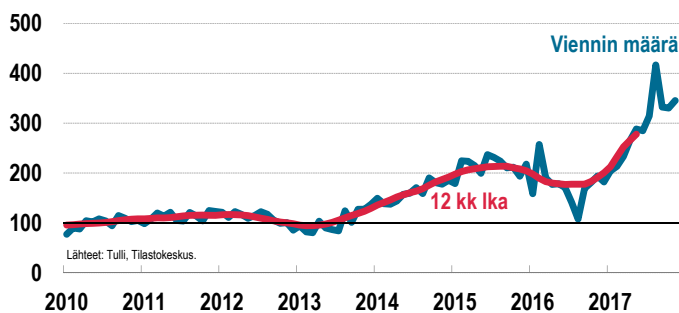
Vienti ja tuonti (vuosimuutos, %)

	2016*			2017*			2016*	Ennuste 2/2017	
	II	III	IV	I	II	III	I-IV	2017	2018
Vienti yhteensä	1,0	3,1	0,8	12,1	8,8	5,8	2,3	5,8	3,1
Tavarat	3,4	3,9	1,4	15,7	6,1	5,9	2,3	6,7	3,0
Palvelut	-4,8	1,4	-0,5	4,3	16,4	5,6	2,5	3,8	3,5
Tuonti yhteensä	8,7	4,8	2,6	3,7	3,4	0,5	5,4	3,7	2,1
Tavarat	14,6	4,2	3,9	4,5	3,4	2,3	6,9	4,1	2,0
Palvelut	-2,6	6,4	-0,2	2,1	3,4	-3,0	2,5	2,1	2,4

Lähde: Tilastokeskus.

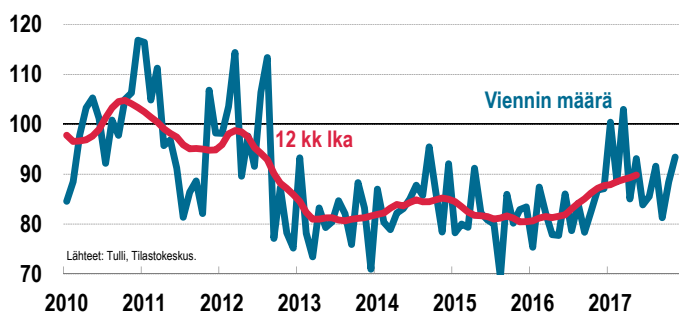
Moottoriajoneuvojen viennin määrä, kausitasoitus

(ind 2010=100)

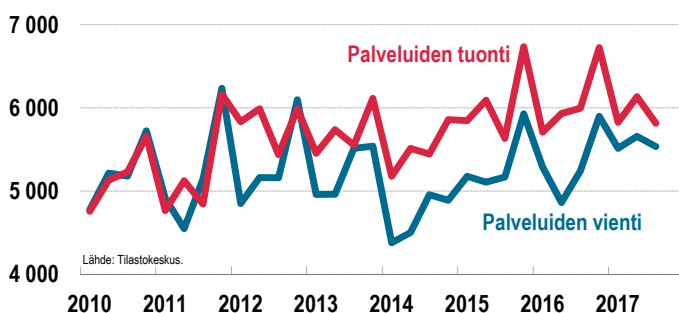

Sähkö- ja elektroniikkateollisuuden viennin määrä,

kausitasoitus (ind 2010=100)

Palveluiden viennin ja tuonnin määrä (milj. euroa)

Viime vuoden tammi-marraskuussa kasvua kertyi 10,4 prosenttia. Tammikuussa 2018 julkaistujen kansantalouden tilinpidon vuoden 2016 korjattujen tilastojen pohjalta tavaraviennin määrä näyttää vuonna 2017 kasvaneen kansantalouden tilinpidossa runsaat 8 prosenttia edellisvuodesta.

Moottoriajoneuvojen viennin määrä lisääntyi marraskuussa 77 prosenttia edellisvuodesta. Kasvuvauhti on kuitenkin selvästi hidastunut heinä-elokuusta, jolloin vertailutaso oli tavanomaista matalampi Uudenkaupungin autotehtaan muutostöiden takia vuonna 2016. Sähkölaitteiden viennin määrä kohosi marraskuussa runsaat 19 prosenttia vuodentakaisesta. Koneiden ja laitteiden viennin kasvuvauhti hidastui 14 prosenttiin. Tekstiilien vienti oli 16 prosentin kasvussa ja vaatteiden vienti lisääntyi 8 prosenttia. Paperiteollisuuden viennin kasvuvauhti voimistui runsaaseen 7 prosenttiin.

INVESTOINTITAVAROIDEN TUONTI LISÄÄNTYI MARRASKUUSSA VAIN VÄHÄN

Tavaratuonnin määrä kasvoi uusimpien tietojen mukaan marraskuussa 4,8 prosenttia viimevuotisesta, kun Tullin ilmoittama tuonnin arvo deflatoidaan Tilastokeskuksen tuontihintaindeksillä. Tammi-marraskuussa tavaratuonti lisääntyi 3,5 prosenttia edellisvuodesta. Vuoden 2017 tavaratuonnin määrän kasvuluku jäänee kansantalouden tilinpidossa vajaaseen 4 prosenttiin.

Raaka-aineiden ja tuotantotarvikkeiden tuontimäärän kova kasvu jatkui marraskuussa 17,8 prosentin tahtia. Investointitavaroita tuotiin vain 1,9 prosenttia edellisvuotista enemmän. Kestokulutustavaroitten tuonti lisääntyi odotettua enemmän vuonna 2017, marraskuussa kasvua kertyi peräti 17,3 prosenttia vuodentakaisesta.

VÄHITTÄISKAUPAN MYYNTI TASAISESSA KASVUSSA

Vähittäiskaupan myynnin määrä, vuosimuutos (3 kk lka) (%)

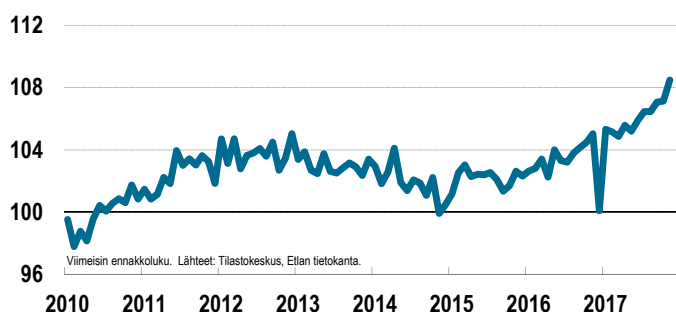
	2017						
	Kes	Hei	Elo	Syy	Lok	Mar	Jou
Vähittäiskauppa	1,3	2,2	2,6	2,2	2,6	2,9	3,3
Päivittäistavarakauppa	2,3	1,8	2,2	2,3	2,0	1,9	1,7
Ajoneuvojen polttoaineet	0,6	1,6	2,3	1,3	1,8
Kodinkoneet, viihde-elektroniikka	16,8	15,6	15,2	14,2	15,0
Rautakauppatavarat	-2,8	1,5	3,7	2,0	2,2
Internet-kauppa	-10,8	-5,6	-0,9	1,9	5,0
Moottoriajoneuvot	2,7	8,3	6,3	4,2	3,7	4,2	..

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Vähittäiskaupan myynti kasvoi 3,5 prosenttia joulukuussa viime vuodesta

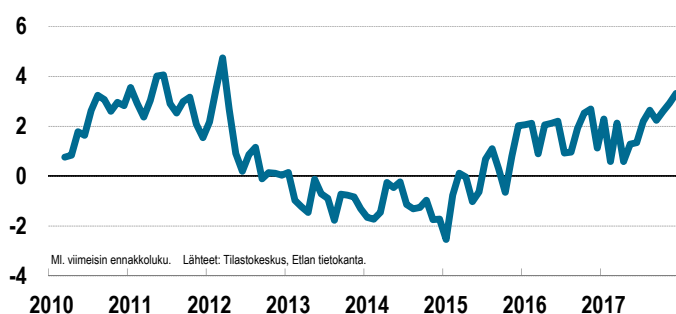
Tukkukaupan hinnat nousussa

Vähittäiskaupan myynnin kausitas. määrä (ind 2010=100)

Viimeisin ennakkoluku. Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Vähittäiskaupan myynnin määrä, vuosimuutos (3 kk lka) (%)

Mi. viimeisin ennakkoluku. Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Nimellinen palkkasummaindeksi, vuosimuutos (3 kk lka) (%)

	2017						
	Tou	Kes	Hei	Elo	Syy	Lok	Mar
Koko talous	1,6	1,8	1,2	1,1	0,9	2,7	3,1
Teollisuus (B-E)	0,5	2,4	2,0	1,9	0,0	1,9	2,5
Rakentaminen (F)	6,8	7,8	6,3	6,2	2,8	6,1	6,2
Kauppa (G)	0,5	1,3	0,8	0,7	0,5	1,3	2,2
Muut palvelut (HIJLMNRS)	3,9	4,1	4,1	4,3	3,9	5,1	5,4
Julkiset toimialat (OPQ)	-0,5	-2,3	-3,6	-3,8	-2,0	0,6	0,6

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

VÄHITTÄISKAUPAN MYYNNIN MÄÄRÄN KOVA KASVU ON JATKUNUT

Ennakkolukujen mukaan vähittäiskaupan myynnin määrän kehitys oli taas joulukuussa vahvaa, +3,5 prosenttia vuoden takaisesta. Tämä nosti loka-joulukuun myynnin määrän 3,3 prosenttia viimevuotista korkeammaksi. Viime vuonna tosin joulukuun kausitasoitettu vähittäiskaupan myynnin määrä oli erikoisen heikko. Jos tämä jätetään huomiotta, oli vähittäiskaupan kasvu syys-marraskuusiikin 2,9 prosenttia.

Muilta osin nähdään viime aikoina vaikiintuneen kehityksen pitkälti jatkuneen, eli erikoismyymälöissä kasvu on nopeampaa kuin tavarataloissa, ja kodinkoneiden ja viihde-elektroniikan myynnin kasvu on vahvaa. Jälkimmäisen osalta on kuitenkin huomattava, että tuotteiden laadun ja ominaisuuksien paraneminen nostaa myös itsessään määraindeksiä. Myynnin määrän kasvu on kuitenkin 15 prosentin luokkaa ja myynnin käyvän arvon nousu yli 8 prosenttia.

Moottoriajoneuvojen myynnin määrä oli syys-marraskuussa 4,2 prosentin kasvussa. Kun tukkukaupassakin päästiin 3,3 prosentin kasvuun, kaupanala on kokonaisuudessaan vahvassa vedossa.

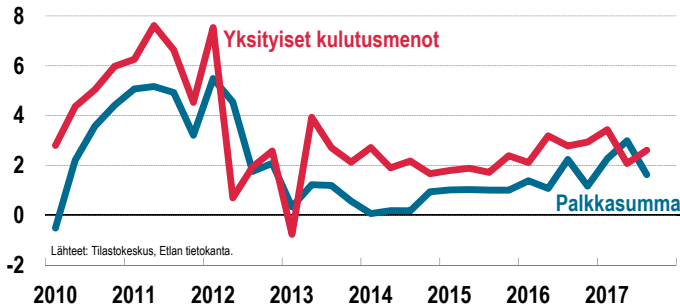
Yksityiset kulutusmenot

Yksityiset kulutusmenot, määrän vuosimuutos (%)

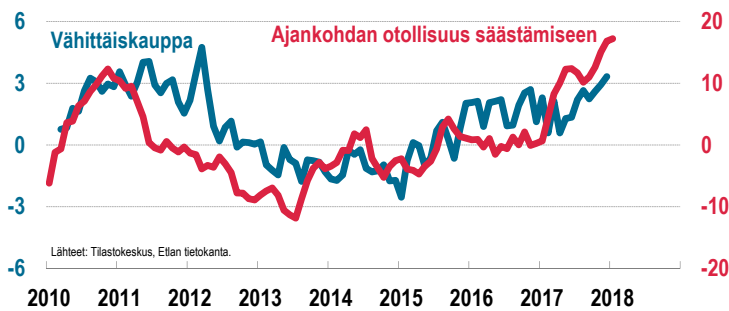
	2016				2017			Ennuste 2/2017	
	I	II	III	IV	I	II	III	2017	2018
Yks. kulutusmenot	1,4	2,4	1,9	1,6	2,4	1,2	1,8	2,1	1,5
Kestävät kulutustav.	5,3	9,5	6,7	1,8	6,9	1,2	4,5	2,8	4,0
Puolikestävät tavarat	0,0	4,2	3,9	1,3	1,2	0,7	2,8	1,1	2,0
Lyhytikäiset tavarat	1,9	0,8	-0,1	0,1	0,7	1,6	1,5	1,7	1,0
Palvelut	1,2	2,3	1,5	1,7	3,4	1,3	1,9	2,6	2,1

Lähteet: Tilastokeskus, ETLAn tietokanta.

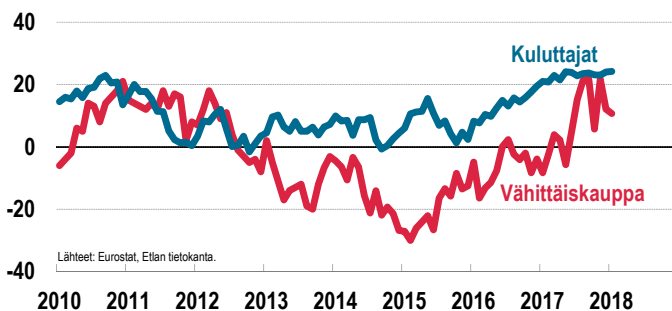
Nimellinen yksityinen kulutus ja palkkasumma (%)

Ajankohdan otollisuus säästämiseen ja vähittäiskauppa, muutos ed. vuodesta (säästämisen 3 kk:n keskiarvon pistemuutos ed. v:sta ja vähittäiskaupan 3 kk:n %-muutos ed. v:sta)

Luottamusindikaattorit (saldot)

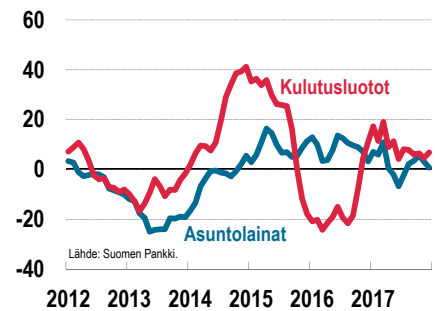
Ajoneuvojen ensirekisteröinnit kasvoivat tammikuussa 6,4 prosenttia edellisvuoden vastaavaan kuukauteen verrattuna. Uusia henkilöautoja rekisteröitiin tammikuussa 6,6 prosenttia enemmän kuin viime vuonna.

VÄHITTÄISTAVARAKAUPAN MYNTIHINNAT VUODEN TAKAISELLA TASOLLAAN

Myynnin hintaindeksi aleni syys-marraskuussa vähittäiskaupassa 0,2 prosenttia vuoden takaisesta ja nousi 0,2 prosenttia päivittäistavarakaupassa. Moottoriajoneuvojen myynnissä (ml. huolto ja korjaus) hinnat nousivat 0,1 prosenttia vuoden takaisesta. Tukkukaupassa sen sijaan hinnat nousivat 4,5 prosenttia.

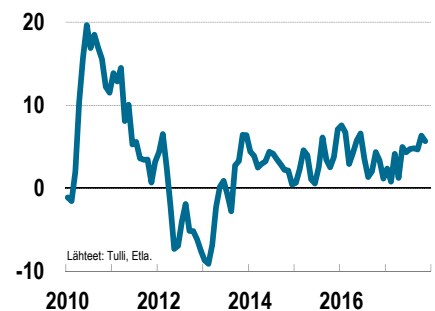
Uusien asunto- ja kulutusluottojen nostot talletuspankeista

(3 kk lka, vuosimuutos, %)

Kulutustavaroiden tuonnin kausitasoitettu määrä, 3 kk:n lka

(vuosimuutos, %)

SUHDANNEBAROMETRI LUPAA PAREMPAA ALKUVUOTTA

Ennakoivia indikaattoreita (%-muutos vuodentakaisesta ellei toisin ilmoitettu)

	2017					3 kk ¹⁾	2016*	Ennuste 2/2017	
	Elo	Syy	Lok	Mar	Jou			2017	2018
Inv.tav. tuonti (määrä)	2,6	6,7	10,2	3,0		1,9	6,5	5,0	0,0
Inv.tav. tuotanto (määrä)	13,0	5,6	6,8	8,4		1,9			
Teoll. kapasit. käyttöaste ²⁾	83,2	83,1	82,9	83,0		0,3			
Rakennusaineteollisuus ³⁾	9,5	12,3	10,3	12,6		2,8			
Rakennusten aloitukset (m ³)	7,8	5,7	-5,9	-2,4		1,4			
- asunrakennukset	33,8	18,1	-8,6	19,8		4,1			
- muut rakennukset	-3,4	-0,6	-4,4	-14,5		0,1			
Uudisrak. vol.ind. yht.	4,6	5,0	4,0	3,0		1,2	15,3	11,0	3,8
- asuntorakentaminen	4,0	8,4	6,8	7,6		1,8	18,7	10,0	2,5
- muu talonrakentaminen	5,2	1,2	0,3	-0,2		0,7	12,7	12,0	5,0
Rak. luottam.ind. saldo ⁴⁾	-2,8	-4,8	4,5	9,6	8,4				

¹⁾ Vuosisummasta laskettu kolmen viimeisimmän havainnon keskiarvo kolmeen edelliseen verrattuna, %-muutos.

²⁾ Kolmen viimeisimmän havainnon keskiarvo kolmeen edelliseen verrattuna, %-yksikköä.

³⁾ Tuotannon määrä.

⁴⁾ Eurostat.

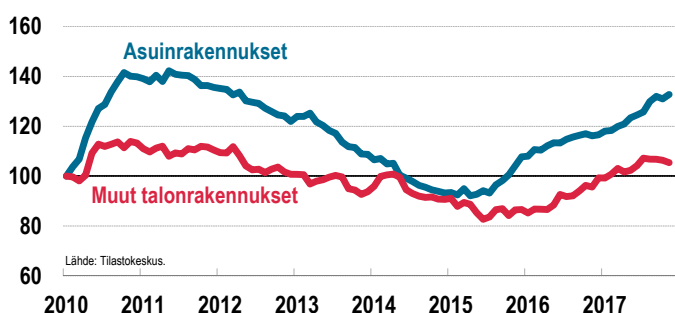
Lähteet: Tilastokeskus, Eurostat.

Asuntorakentaminen jatkuu vilkkaana koko alkuvuoden

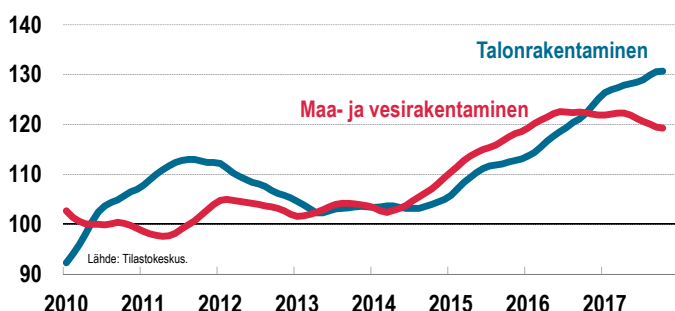
Teollisuus- ja varastorakentamisen aloitukset vahvassa kasvussa

Yritysten voitot +25 % viime vuonna

Uudisrakennusten aloitukset (m³), 12 kk, Ika (ind 2010=100)

Rakennusyritysten myynnin volyymi, trendi (ind 2010=100)

Uudisrakentamisen vuosikasvu hidastui marraskuussa 3 prosenttiin. Uusia asuntoja valmistui 8 prosenttia vuodentakaisesta enemmän. Muun talonrakentamisen kasvu taittui, kun julkisten talohankkeiden ja teollisuus- ja varastorakentamisen tuotantomäärät putosivat.

Tilastokeskuksen loka-marraskuun rakentamisen aloitustilastot kertovat uudistuotannon kasvun jatkuvan alkuvuonna. Uudisasuntojen vuosikasvun arvioidaan pysyttelevän 5–7 prosentin tuntumassa, mutta muussa talonrakentamisessa tuotanto saattaa joinakin kevään kuukausina pudota vuodentakaisesta.

Muun talonrakentamisen aloitusten vaiisuus oli laaja-alaista, mutta poikkeuskin löytyi. Teollisuus- ja varastorakentamisen aloitukset lisääntyivät vuodentakaisesta lähes 30 prosenttia. Kasvuluku on yllättävän kova, sillä aloitusten vertailutaso on korkea.

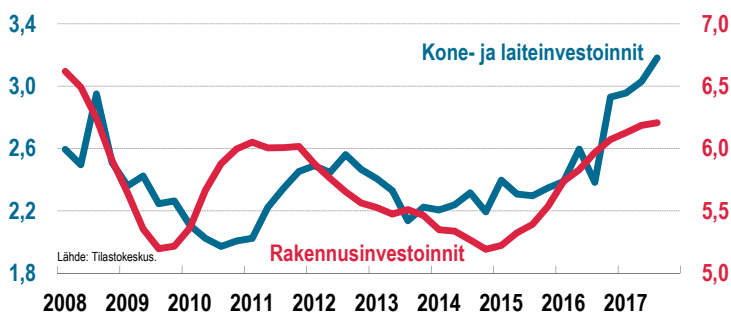
Investointien volyymi (%-muutokset ed. vuodesta)

	2016*		2017*			Qt/ Qt-1 ¹⁾ *	2016* I-IV	Ennuste 2/2017	
	III	IV	I	II	III			2017	2018
Investoinnit yht.	7,3	9,8	11,0	8,4	9,3	2,3	7,2	6,6	1,5
Yksityiset inv.	7,3	9,8	11,0	8,4	9,3	2,3	7,9	8,3	1,3
Julkiset inv.	9,6	6,9	0,2	-4,3	-0,4	0,5	3,9	-0,6	2,3
Koneet ja laitteet	3,4	25,5	24,1	17,0	35,2	5,0	10,1	11,5	-1,8
Rakennusinv.	10,1	9,2	7,9	5,3	3,4	0,3	9,9	5,8	2,7
- asuinrak.	9,8	8,8	7,4	5,1	3,7	0,7	10,5	6,5	1,4
- muut talonrak.	9,3	10,2	9,7	6,8	4,1	0,1	9,0	6,7	4,7
- maa- ja vesirak.	12,8	8,8	4,4	2,7	1,7	-0,4	10,2	2,1	2,3
Muut investoinnit	2,8	-6,8	5,0	7,8	1,4	-1,4	-3,3	2,5	2,6

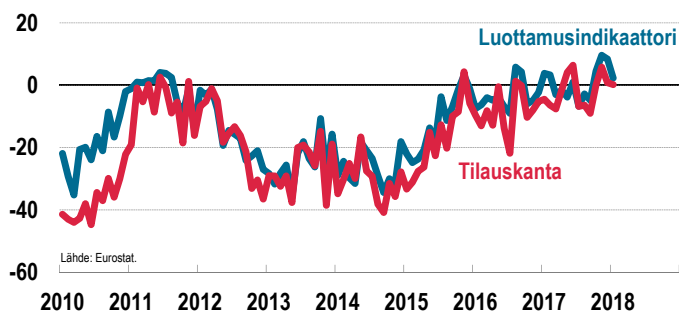
¹⁾ Kausitasoitettu %-muutos ed. neljänneksestä.

Lähde: Tilastokeskus.

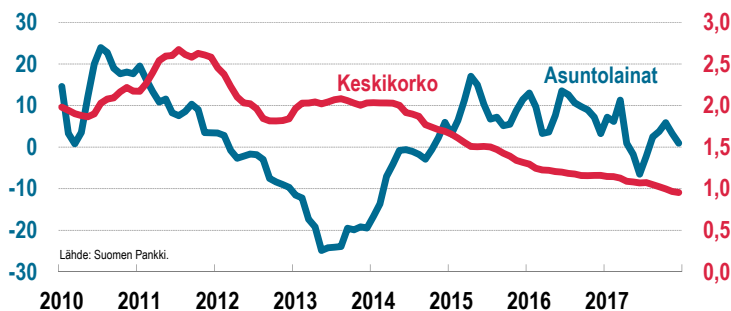
Rakennus- sekä kone- ja laiteinvestointien volyymi, kausitasoitus (mrd. euroa vuoden 2010 hinnoin)

Rakentamisen luottamusindikaattori (saldo)

Kotitalouksien nostamat as.lainat, 3 kk, summa (%-muutos ed. v:sta)

EK:n uusin suhdannebarometri antaa valoisan kuvan yksityisten toimialojen lähikuukausien suhdannenäkymistä ja kannattavuuden kehityksestä.

Rakentamisen suhdannenäkymä on muita päätoimialoja vaisempi, mutta harmauden tekee ymmärrettäväksi 2 vuotta kestänyt rakentamisen korkeasuhdanne.

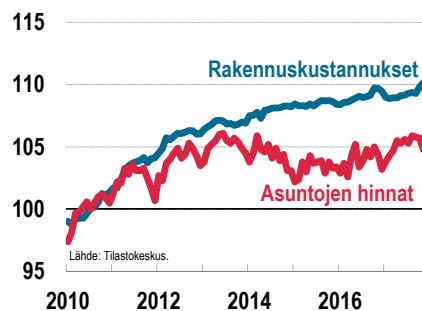
Muiden toimialojen suhdannenäkymiä piristää kysynnän kasvu ja kannattavuuden paraneminen, joten investointien käynnistäminen on nyt ajankohtaista muuallakin kuin korkean käyttöasteen teollisuudessa ja rakentamisessa.

Barometrissa todetaan yritysten kannattavuuden kohenevan kuluvan vuoden alkupuoliskolla kautta linjan. Kustannuspaineita hillitsee mm. kilpailukykyopin mukainen työnantajamaksujen 0,7 prosenttiyksikön alennus tänä vuonna. Viime vuonna niitä alennettiin 1,6 prosenttiyksikköä.

Tilastokeskuksen mukaan kotimaassa toimivien yritysten tulokset (toimintaylijäämä) kasvoivat viime vuoden I-III-neljänneksellä lähes 25 prosenttia edellisvuodesta.

Pörssiyritysten yhteenlaskettu liikevoitto parani viime vuonna 22 prosenttia ja 20:n suurimman listayhtiön voitot kasvoivat 40 prosenttia.

Rakennuskustannukset ja asuntojen hinnat (ind 2010=100)

VIIME VUODEN BKT NÄYTTÄÄ KASVANEEN...

Indikaattoreita (indeksit 2010=100 tai %-muutos vuoden takaisesta)

	2017				2018	Kum ¹⁾
	Syy	Lok	Mar	Jou	Tam	
Kokonaistuotanto, 2010=100	105,7	105,9	105,9			
vuosimuutos, %	2,3	4,9	3,7			3,8
Alkutuotanto, 2010=100	119,5	121,1	115,5			
vuosimuutos, %	1,6	2,7	-1,6			3,2
Jalostus, 2010=100	102,6	103,0	104,9			
vuosimuutos, %	1,3	7,7	6,9			5,6
Palvelut, 2010=100	106,5	106,5	105,9			
vuosimuutos, %	2,8	3,8	2,6			3,1
Teoll. luottamusind., saldo*	11	13	14	18	16	
Rak. luottamusind., saldo*	-5	5	10	8	2	
Palv. luottamusind., saldo*	27	26	25	21	22	

¹⁾ Kumulatiivinen tuotanto vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

Lähteet: Tilastokeskus ja *European Commission: Business and Consumer Survey Results.

Jalostusalojen tuotanto lisääntyi vajaat 7 prosenttia marraskuussa

Teollisuusyritysten tuotanto-odotukset heikkenivät selvästi tammikuussa

Teollisuuden myyntihinta-odotukset nousivat tuntuvasti

Palvelualojen luottamus nousi vain vähän

VIIME VUODEN BKT NÄYTTÄÄ KASVANEEN...

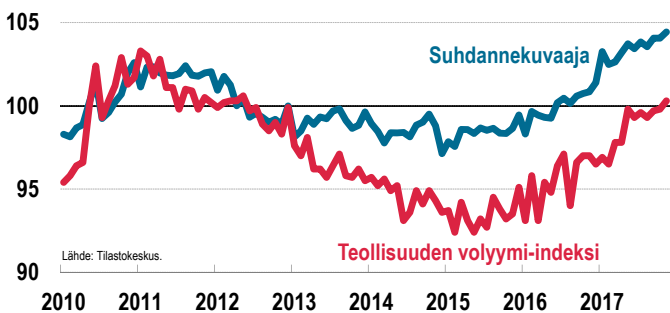
Kansantalouden tilinpidon tammikuun lopulla julkaistujen tarkentuneiden ennakkotietojen mukaan bkt kasvoi 2,1 prosenttia vuonna 2016. Aiemman arvion mukaan bkt kasvoi 1,9 prosenttia. Korjattujen tietojen mukaan alkutuotanto lisääntyi 5,1 prosenttia, aikaisempi kasvuluku oli 4,2 prosenttia. Myös teollisuustuotanto kasvoi aikaisemmin ilmoitettua enemmän, 2,5 prosenttia. Edellisessä julkistuksessa ilmoitettu luku oli 1,1 prosenttia. Rakentaminen puolestaan kohosi 6 prosenttia, edellisen tilaston kasvuluku oli 4,9 prosenttia. Palvelujen tuotannon kasvulukua nostettiin 1,3 prosentista 1,8 prosenttiin.

Tarkistettujen tietojen mukaan bkt kasvoi 0,1 prosenttia vuonna 2015. Aiempien tietojen mukaan bruttokansantuote olisi pysynyt ennallaan. Korjatut neljännesvuositiedot julkaistaan helmikuun lopulla.

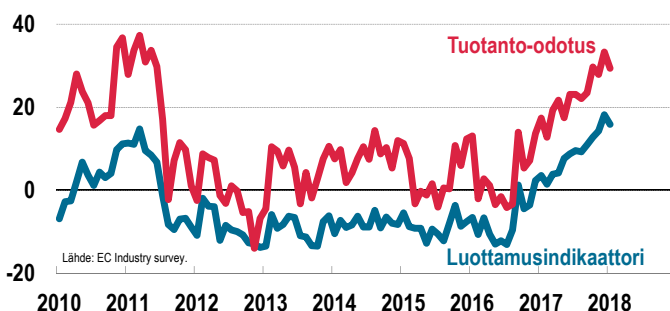
KOKONAISTUOTANTO NOUSI MARRASKUUN VUODENTAKAISESTA

Tilastokeskuksen julkaiseman tuotannon suhdannekuvaajan mukaan kokonaistuotanto kasvoi marraskuussa alkuperäisen sarjan mukaan 3,7 prosenttia ja työpäiväkorjattuna 3,5 prosenttia vuodentakaisesta. Kausitasoitettuna tuotanto nousi 0,4 prosenttia loka-kuusta. Teollisuuden ja rakentamisen yhteensä tuotanto kohosi marraskuussa työpäiväkorjattuna 7 prosenttia vuodentakais-

Tuotanto, kausitasoitus (ind 2010=100)

Teollisuuden odotukset (saldoluku)

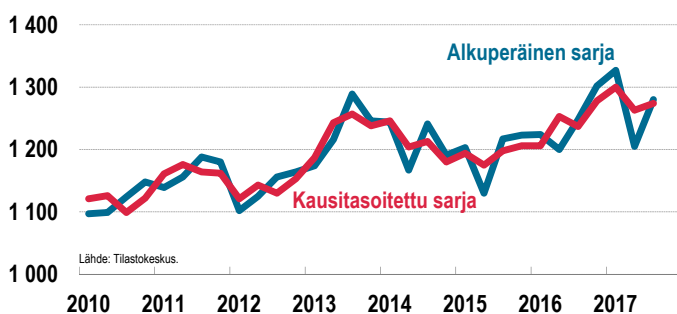
...HIEMAN YLI 3 PROSENTTIA

Kokonaistuotanto toimialoittain (%-muutos)

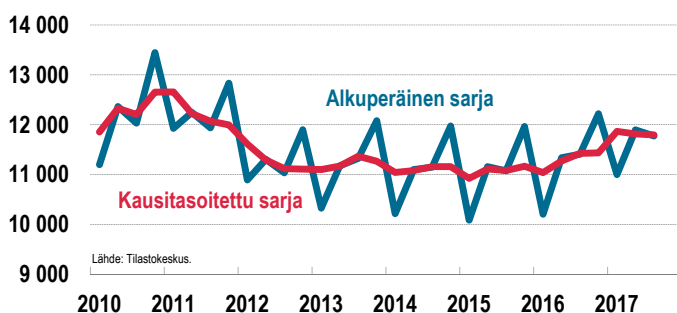
	2016*			2017*			2016*	Ennuste 2/2017	
	II	III	IV	I	II	III		2017	2018
Bkt markkinahintaan	1,8	2,2	2,0	3,8	3,0	2,8	2,1	2,9	2,0
Alkutuotanto	6,2	2,5	6,5	8,4	0,4	2,6	5,1	3,3	4,6
Teollisuus (B, C, D, E)	0,6	2,6	1,6	7,9	4,6	2,7	2,5	3,8	3,0
Rakentaminen	5,0	4,6	3,8	7,9	6,0	3,8	6,0	7,0	3,3
Palvelut	1,8	1,3	1,4	3,6	2,7	3,1	1,8	2,4	1,8
Bkt muutos ed. nelj.	0,0	0,9	0,6	1,2	0,8	0,4			

Lähde: Tilastokeskus.

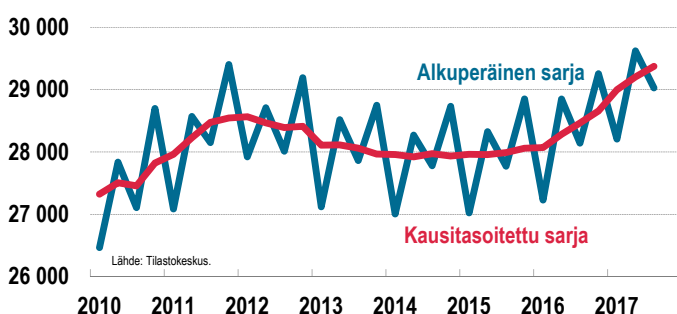
Alkutuotanto, 2010 hintoihin (milj. euroa)

Teollisuuden ja rakentamisen tuotanto, 2010 hintoihin (milj. euroa)

Palvelujen tuotanto, 2010 hintoihin (milj. euroa)

ta. Palvelulojen tuotanto nousi 2 prosenttia, mutta alkutuotanto väheni vajaan prosentin.

Tuotannon suhdannekuvaajan alkuperäisen sarjan mukaan kokonaistuotanto lisääntyi viime vuoden tammi-marraskuussa 3,8 prosenttia edellisvuodesta. Työpäiväkorjattuna kasvua kertyi 3,5 prosenttia. Jalostus nousi 5,6 prosenttia tammi-marraskuussa 2017 alkuperäisen tilastosarjan mukaan. Alkutuotanto lisääntyi 3,2 prosenttia ja palvelulojen tuotanto kasvoi 3,1 prosenttia vuodentakaisesta.

Tuotannon suhdannekuvaaja näyttää tällä hetkellä hieman yliarvioivan todellista kehitystä. Bruttokansantuote kasvoi kansantalouden tilinpidon mukaan vuoden 2017 tammi-syyskuussa 3,2 prosenttia edellisvuodesta ja tuotannon suhdannekuvaajan mukaan 3,7 prosenttia. Eroa bkt-lukuun oli siis 0,5 prosenttiyksikköä. Suhdannekuvaajan ja kansantalouden tilinpidon bruttokansantuotteen välinen ero johtuu tuoteveroista ja tuotetukipalkkioista, joita suhdannekuvaaja ei ota huomioon.

Etlä arvioi syyskuun ennusteessaan, että Suomen bkt kasvaa 2,9 prosenttia vuonna 2017. Uusimpien tilastojen valossa viime vuoden bkt näyttää kasvaneen hieman yli 3 prosenttia.

SUOMESSA TEOLLISUUDEN LUOTTAMUS HEIKKENI TAMMIKUUSSA

Euroopan komission julkaisema teollisuuden luottamusindikaattori pysyi tammikuussa ennallaan sekä EU:ssa että euroalueella, kun tuotanto-odotukset jäivät joulukuun luke-miin molemmilla alueilla. Tilauksennäköisyydet kasvoivat vain vähän. Valmistusvarastot kasvoivat hieman sekä EU:ssa että euroalueella.

Suomessa teollisuuden luottamus heikkeni kaksi pistettä tammikuussa. Indikaattorin pisteluku oli 16. Tuotanto-odotukset heikkenivät selvästi joulukuusta ja tilauksennäköisyydet ohenivat jonkin verran. Valmistusvarastot pysyivät ennallaan, mutta myyntihinta-odotukset nousivat tuntuvasti.

VAIKKA TEOLLISUUSTUOTANTO KASVAA HYVÄÄ VAUHTIA...

Teollisuustuotannon volyyymi-indeksi (2010=100, vuosimuutos, %)

Toimiala	2017				3 kkl ¹⁾	Kum ²⁾	2016 ³⁾	Ennuste 2/2017	
	Elo	Syy	Lok	Mar				2017	2018
Teknologia-teollisuus	10,4	4,6	6,8	7,6	1,0	6,7	0,2	7	4
- metallien jalostus	2,8	-0,3	-5,6	-5,2	-4,5	1,1	6,2	4	1
- kone- ja met.tuotet.	16,5	6,9	12,5	12,2	3,0	7,2	1,8	10	3
- elektr.- ja sähköteoll.	-2,1	-0,6	-3,4	-0,8	-2,4	4,5	-6,2	3	7
Metsäteollisuus	4,4	7,4	3,2	6,8	2,8	3,0	3,3	5	5
- puutavateollisuus	7,8	10,2	4,4	6,4	2,7	7,3	3,4	5	4
- paperiteollisuus	2,7	5,1	2,6	6,1	2,0	2,3	3,3	4	5
Kemianteollisuus	4,8	-6,2	0,2	-3,8	-2,8	2,7	7,2	3	2
Elintarviketeollisuus	5,1	2,7	1,1	4,0	0,1	2,3	1,3	1	2
Tevanake-teollisuus	-5,3	-10,5	-12,1	-6,0	-3,7	-7,1	2,5	-1	2
Muu tehdasteollisuus	5,8	8,3	5,7	8,0	2,7	7,1	1,8	5	3
Tehdasteollisuus yht.	6,8	2,6	3,4	4,3	0,4	4,4	2,3	5,0	3,2
Tehdasteollisuus pl. elektr.- ja sähköteoll.	8,3	3,3	4,8	4,8	0,8	4,3	3,6	5,3	2,7
Kaivostoiminta ja louhinta	0,4	27,0	2,9	6,5	-1,4	7,1	16,7	15	-7
Sähkö, kaasua ja lämpöhuolto	-5,3	3,8	-0,5	-4,4	2,9	-2,8	0,7	-1	2
Koko teollisuus	5,6	3,2	2,9	3,4	0,5	3,7	2,3	4,5	2,9

¹⁾ Kausitas. tuotannon kolme viimeistä kuukautta kolmeen edelliseen verrattuna.

²⁾ Kumulatiivinen tuotanto vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

³⁾ Tuotos kansantalouden tilinpidon mukaan.

Lähde: Tilastokeskus.

Päätoimialoista teknologia-teollisuuden tuotanto kasvoi eniten marraskuussa

Myös metsäteollisuuden ja kaivostoiminnan tuotannon kasvu oli vahvaa

Kemianteollisuuden tuotanto supistui marraskuussa

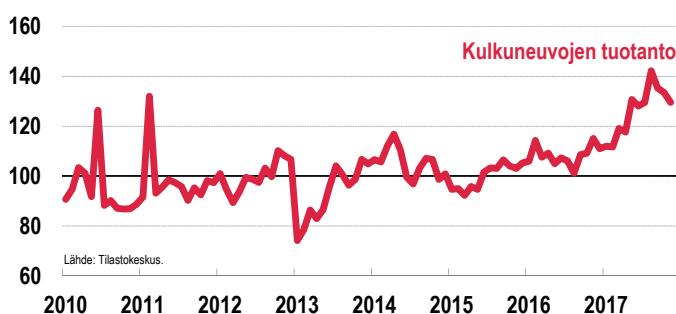
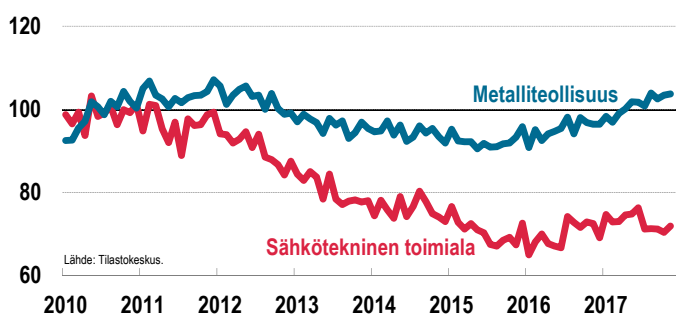
TEOLLISUUSTUOTANNON VOLYYMI-INDEKSIIN MUKAAN TEOLLISUUSTUOTANTO KASVOI TAMMI-MARRASKUUSSA 3,7 PROSENTTIA VUODENTAKAISESTA

Koko teollisuuden tuotanto kasvoi marraskuussa 3,3 prosenttia vuodentakaisesta teollisuustuotannon volyyymi-indeksin alkuperäisen sarjan mukaan. Työpäiväkorjattuna ja kausitasoitettuna tuotanto nousi 3,4 prosenttia. Teollisuustuotanto kasvoi marraskuussa kausitasoitettuna 0,5 prosenttia lokakuusta. Tammi-marraskuussa koko teollisuuden tuotanto kasvoi alkuperäisen sarjan mukaan 3,7 prosenttia viimevuotisesta ja työpäiväkorjattuna 3,5 prosenttia. Teollisuustuotannon volyyymi-indeksin ja kansantalouden tilinpidon mukaiset tuotokset poikkeavat yleensä jonkin verran toisistaan.

KONE- JA KULKUNEUVOTEOLLISUUS OVAT TEKNOLOGIA-TEOLLISUUDEN TUOTANNON VETUREITA

Tehdasteollisuuden toimialoista teknologia-teollisuuden tuotanto kasvoi eniten sekä marraskuussa että viime vuoden tammi-marraskuussa. Toimialan tuotanto lisääntyi marraskuussa kausitasoitettuna 7,6 prosenttia vuodentakaisesta. Koneiden ja laitteiden valmistus kohosi

Teollisuustuotanto, kausitasoitus (ind 2010=100)

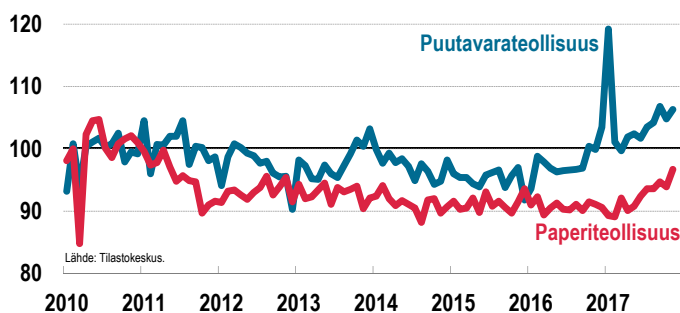
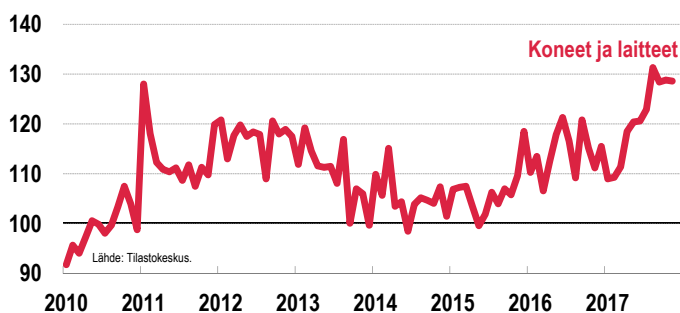
...EI VIELÄ PÄÄSTY VUODEN 2011 TASOLLE

Arvonlisäyksen volyymi toimialoittain (%-muutos)

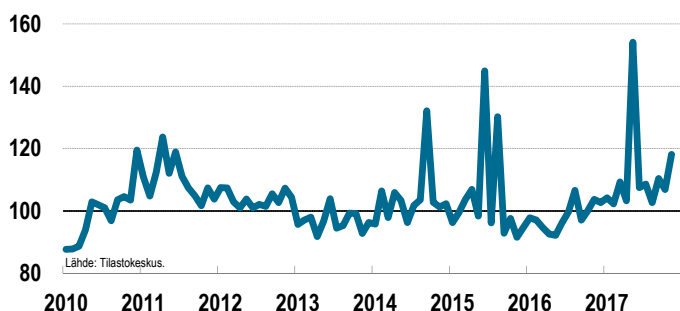
	2016*			2017*			2016*	Ennuste 2/2017	
	II	III	IV	I	II	III	I-IV	2017	2018
Koko teollisuus	0,6	2,6	1,6	7,9	4,6	2,7	2,5	3,8	3,0
Tehdasteollisuus	1,5	3,8	2,0	9,9	5,5	3,2	3,8	5,4	3,5
Metsäteollisuus	0,1	0,0	0,7	5,7	3,3	6,3	1,4	4,0	4,9
Kemianteollisuus	5,3	11,0	9,8	10,4	8,7	0,5	10,8	5,4	1,9
Metalliteoll. pl.									
sähkötekn.	-0,2	1,6	3,2	12,6	4,8	5,0	0,6	8,4	2,4
Sähkötekn. teoll.	-1,9	5,9	-3,5	13,3	9,3	0,7	8,0	3,2	6,8
Koko teollisuuden muutos ed. nelj.	2,2	1,4	-0,1	4,0	-0,8	-0,3			

Lähde: Tilastokeskus.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus (ind 2010=100)

Teollisuuden uudet tilaukset, kausitasoitus (ind 2010=100)

peräti 15,6 prosenttia, mutta niiden korjaus, huolto ja asennus jäi edellisvuoden lukemiin. Kulkuneuvojen tuotannon kasvuvauhti hidastui 12,6 prosenttiin. Metallituotteiden valmistus nousi vajaat 11 prosenttia. Sähkö- ja elektroniikkateollisuuden tuotantomäärä jäi 0,8 prosenttia edellisvuotista pienemmäksi, ja metallien jalostuksen tuotanto supistui peräti 5,2 prosenttia.

Metalliteollisuuden tuotanto pois lukien sähkö- ja elektroniikkateollisuus kasvoi marraskuussa kausitasoitettuna 11,2 prosenttia vuodentakaisesta. Tuotanto on noussut jo huomattavasti edellisen, vuoden 2012 alun, huipun yli. Marraskuussa 2017 kausitasoitettu tuotantomäärä oli 7,4 prosenttia suurempi kuin tammikuussa 2012, mutta vielä 11,6 prosenttia pienempi kuin tammikuussa 2008. Viime vuoden hyvistä kasvuluvuista huolimatta on siis vielä pitkä matka vuoden 2008 alun tasolle.

Puutavateollisuuden tuotannon kasvuvauhti voimistui marraskuussa 6,4 prosenttiin ja paperiteollisuuden 6,1 prosenttiin. Kemianteollisuuden tuotanto jäi sen sijaan vajaat 4 prosenttia vuodentakaisesta pienemmäksi. Elintarviketeollisuuden tuotanto nousi 4 prosenttia viimevuotisesta, kun juomien valmistus kohosi 14 prosenttia. Elintarvikkeiden valmistus lisääntyi 2,5 prosenttia.

Rakennusaineteollisuuden ripeä tuotannon kasvu jatkui runsaan 12 prosentin tahtia. Tekstiilien tuotanto lisääntyi vajaat 5 prosenttia. Huonekalujen ja graafisen alan tuotanto lisääntyi vajaat 3 prosenttia.

Kansantalouden tilinpidon joulukuussa julkaistujen ennakkotietojen mukaan koko teollisuuden arvonlisäyksen volyymi oli viime vuoden tammikuussa 5 prosenttia edellisvuotista suurempi.

TYÖMARKKINOIDEN VAHVA VETO...

Työllisyyden vuosimuutos sekä työttömyys- ja työllisyysasteet (%)

	2017					3 kk ¹⁾	2017	Ennuste 2/2017	
	Elo	Syy	Lok	Mar	Jou			2017	2018
Alkutuotanto	-4,8	-4,9	9,8	4,3	4,7	1,3	-1,9	-3,7	-3,0
Teollisuus	0,3	3,2	-4,3	-1,1	0,6	0,4	-0,4	0,4	0,1
Rakennustoiminta	-1,1	11,7	2,8	10,1	0,0	2,0	4,8	3,6	1,5
Kauppa	-7,0	-5,2	3,3	-1,4	-4,5	0,2	-2,4	-1,6	0,1
Liikenne	5,4	0,0	4,7	4,1	3,4	1,5	1,2	0,8	0,5
Rahoitus, liike-el. palv.	14,1	7,6	0,0	7,4	6,5	1,9	5,1	4,8	1,5
Julk. ja muut yhtk. palv.	-1,5	-3,3	3,2	4,4	3,2	1,0	1,4	1,0	0,7
- julkinen sektori	-2,8	-2,4	2,7	7,6	4,3	1,2	2,6	1,5	0,5
Työlliset yhteensä	0,3	0,1	1,9	3,4	2,0	1,0	1,0	0,8	0,7
Työvoiman tarjonta	0,5	0,4	1,0	2,3	2,6	0,8	0,8	0,4	0,3
Tyött.aste, kausitas. sarja	8,6	8,5	8,5	8,4	8,4	-0,3 ²⁾	8,6	8,5	8,1
Työll.aste, kausitas. sarja	69,6	69,9	70,2	70,5	70,7	1,8 ²⁾	69,5	69,4	70,0

¹⁾ Kolmen viimeisen kuukauden keskiarvon muutos edellisestä, %, kausivaihtelusta tasoitettuja työllisyyslukuja.

²⁾ %-yksikköä.

Lähde: Tilastokeskus.

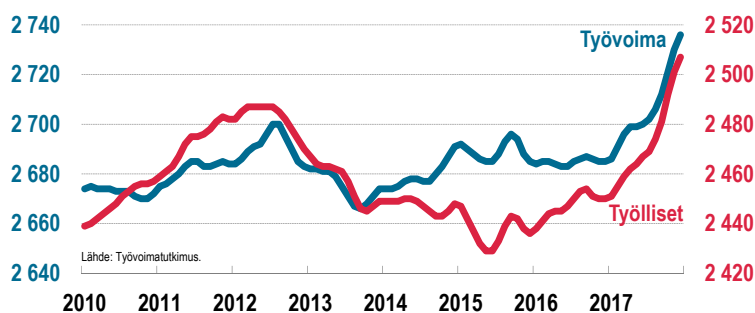
Työttömyysaste viime vuonna 8,6 prosenttia

Työllisyysasteet nousivat lähes kaikissa ikäryhmissä

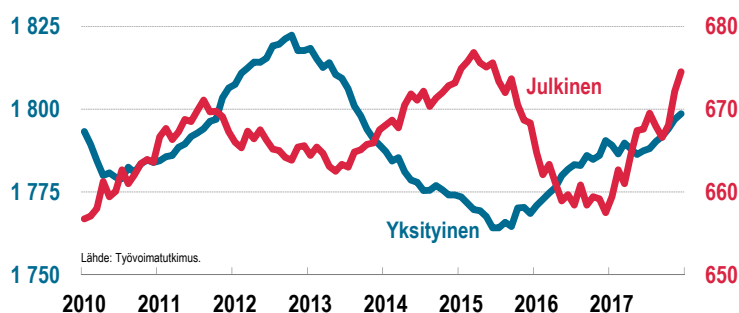
Osapäivää tekevien yrittäjien määrä väheni

YT-neuvotteluja enää harvakseltaan

Työn kysyntä ja tarjonta, trendi (1 000 henkilöä)

Yksityisen ja julkisen sektorin työlliset, 12 kk, lka summa (1000 henkilöä)

Viime vuonna työllisten määrä kasvoi prosentin, ja työvoiman tarjonnan vuosikasvu oli 0,8 prosenttia.

Työllisyysaste nousi 0,9 prosenttiyksikköä 69,5 prosenttiin. Työttömyysaste laski 0,2 prosenttiyksikköä 8,6 prosenttiin.

Työllisyysasteet kohosivat lähes kaikissa 5-vuotisryhmissä. Ripeimmin työllisyysaste nousi nuorten ja ikääntyneiden kohdalla.

Nuorisoikäluokan (15–24-vuotiaat) työllisyysaste kohosi 0,9 prosenttiyksikköä 41,3 prosenttiin. Varttuneempien 45–64-vuotiaiden ikäryhmässä työllisyysaste nousi 1,3 prosenttiyksikköä 73,2 prosenttiin.

Työllisyys parani useilla päätoimialoilla. Työllisyyden laskua kirjattiin alkutuotannon, teollisuuden ja kaupan aloille.

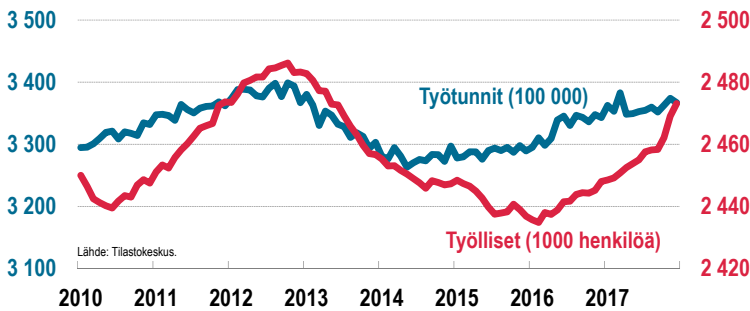
...JATKUU LÄHIKUUKAUDET

Työpanos, 3 kk, lka (vuosimuutos-%)

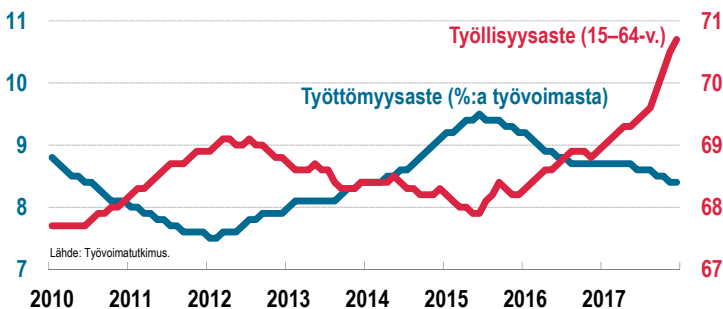
	2017				
	Elo	Syy	Lok	Mar	Jou
Alkutuotanto	-3,1	-2,3	0,6	2,4	7,8
Teollisuus	6,8	6,7	2,5	0,3	-2,8
Rakennustoiminta	2,3	4,3	3,8	7,3	1,6
Kauppa	-5,7	-7,7	-6,6	-4,4	-2,6
Liikenne	1,3	0,9	3,7	-0,2	0,6
Rahoitus, liike-elämää palv. toim.	7,2	4,9	5,7	5,1	5,3
Julk. ja muut yhtk. pal.	0,9	-2,2	0,5	2,5	4,2
Yhteensä	1,3	-0,1	0,9	1,6	1,8

Lähde: Tilastokeskus.

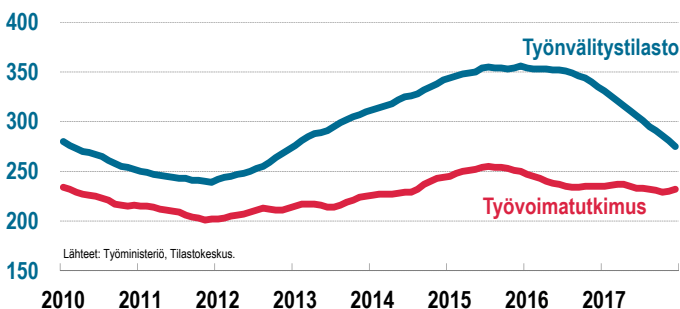
Työlliset ja tehdyt työtunnit, 12 kk, lka summa

Työllisyys- ja työttömyysaste (%)

Työttömyys työvoimatutkimuksen ja työnvälitystilaston mukaan, trendi (1 000 henkilöä)

Työpaikkojen määrä kasvoi liikenteessä ja liike-elämän palveluissa sekä julkisen toiminnan aloilla. Valtion ja kuntien yhteenlaskettu työllisyys vahvistui peräti 2,5 prosenttia.

Työllisyys koheni kaikissa työaikamuodoissa. Kokoaikatyöhön palkattiin viime vuonna 0,9 prosenttia edellisvuotta enemmän. Osa-aikatyötä tekevien määrä kasvoi 2 prosenttia.

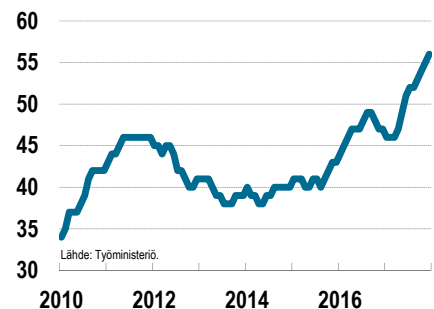
Osapäivää tekevien määrä väheni ainoastaan yrittäjäkotitalouksissa (-4 %). Toimialalaittain tarkasteluna osa-aikaisuus yleistyi kaupan aloilla ja julkisissa palveluissa.

Työllisyyden kehystä ennakoivien indikaattorien mukaan työllisyyden ja työvoiman tarjonnan vahva kasvu jatkuu lähikuukausien ajan.

Kokonaistuotannon kasvun ansiosta uusia työpaikkatarjouksia syntyy lisää ja niihin myös haetaan. Työmarkkinoiden vahva veto näkyy myös siinä, että viime vuoden IV-neljänneksellä yt-neuvottelujen alaisten henkilöiden määrä väheni edellisvuodesta 70 prosenttia.

Avoimet työpaikat, trendi

(1 000 kpl)

ERITAHTISTA INFLAATIOTA

Hinnat (vuosimuutos, %)

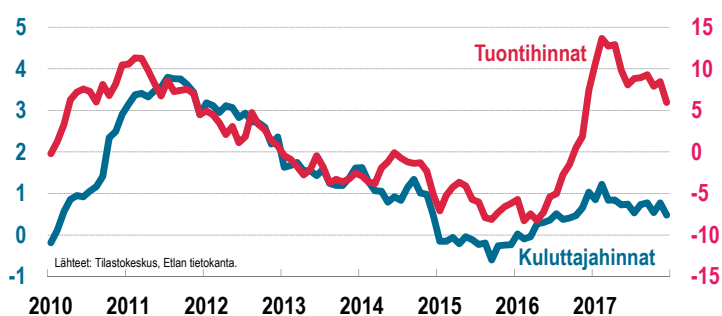
	2017					2018	Ennuste 2/2017	
	Syy	Lok	Mar	Jou	Tam		2017	2018
Euroalue, harmonisoitu	1,5	1,4	1,5	1,4	1,3		1,5	1,5
Suomi, harmonisoitu	0,8	0,5	0,9	0,5	..		0,9	1,3
Suomi, kansallinen KHI	0,8	0,5	0,8	0,5	..		0,8	1,1
Tuontihinnat (tavarat)	9,3	7,9	8,4	6,0	..		4,2	-1,2
Kotimarkkinoiden perushintaind.	5,0	4,4	4,6	3,9	..		4,5	1,4
Rakennuskustannukset	0,1	0,1	0,4	0,7	..		0,3	1,1

Lähteet: Tilastokeskus, Eurostat ja Etlan tietokanta.

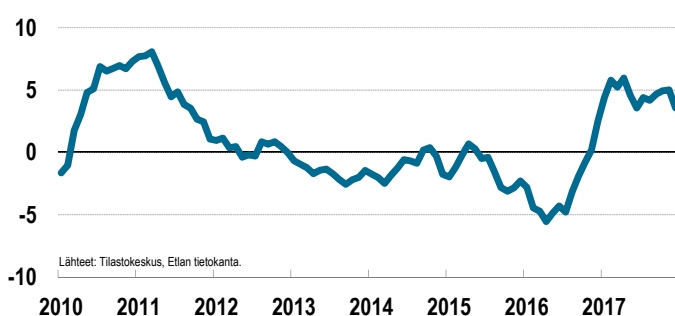
Kuluttajahintainflaatio ja pohjainflaatio matalina

Palvelujen hinnat nousevat kuitenkin vajaan 2 prosentin tahtia

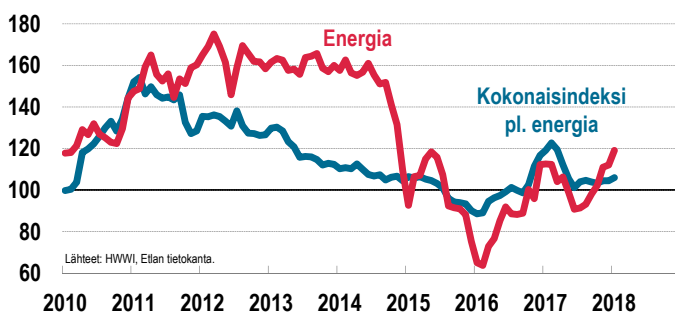
Hinnat (vuosimuutos, %)

Vientihinnat (vuosimuutos, %)

Raaka-aineiden eurohinta (ind 2015=100)

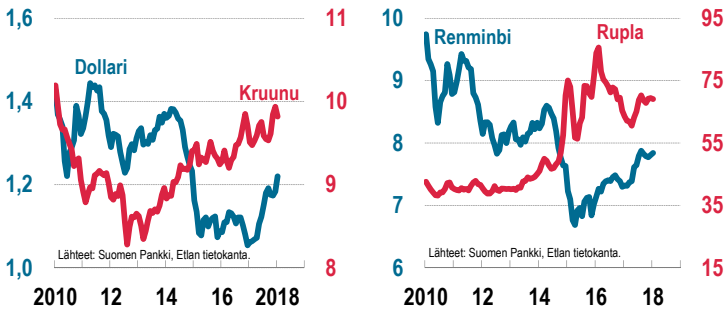

INFLAATIO TAAS VAIN 0,5 PROSENTTIA

Joulukuussa kuluttajahintainflaatio painui takaisin 0,5 prosenttiin, missä se oli myös lokakuussa. Marraskuun lukema oli 0,8 prosenttia. Heiluminen johtuu pitkälti liikenteen hintojen kehityksestä. Niiden kontribuutio vuosi-inflaatioon oli lokakuussa +0,12 prosenttiyksikköä, marraskuussa +0,32 prosenttiyksikköä ja joulukuussa +0,09 prosenttiyksikköä. Joulukuun lukema oli ehkä yllättävänkin alhainen, polttoaineiden hinta aleni 0,8 prosenttia vuoden takaisesta.

Raakaöljy kallistui euroissa mitattuna joulukuussa 1,0 prosenttia ja tammi-kuussa 4,9 prosenttia edelliskuuhun nähden, joten euron vahvistuminen ei riittänyt kompensoimaan dollareissa maailmanmarkkinoilla hinnoitellun öljyn kallistumista. Elintarvikkeiden vuosi-inflaatio oli joulukuussa -0,1 prosenttia. Asumisen, veden, sähkön ja kaasun hintainflaatio puolestaan hidastui 1,0 prosenttiin. Asumisen kontribuutio vuosi-inflaatioon oli kuitenkin edelleen sen suuresta painosta johtuen suurempi kuin minkään muun erän, +0,26 prosenttiyksikköä.

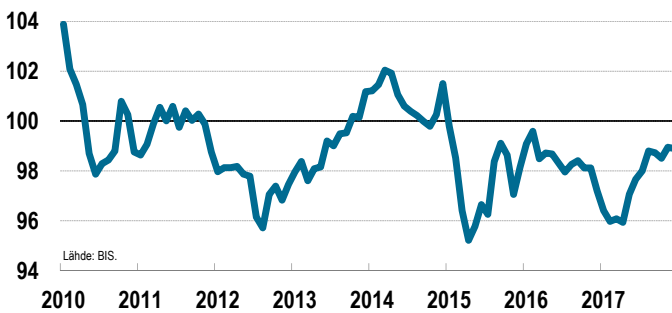
Valuuttakursseja euron suhteen

Kun käyrä nousee, euro vahvistuu.

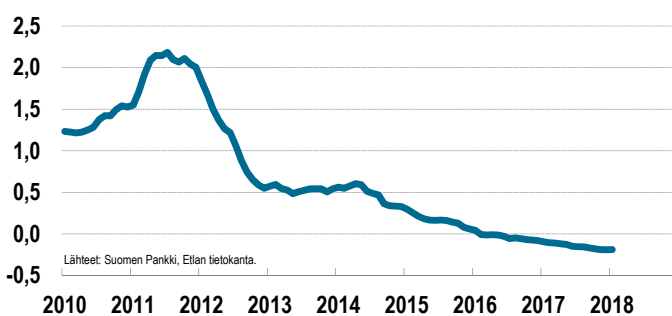
Suomen reaalin efektiivinen valuuttakurssi

(ind 2010=100, laskettu kuluttajahinnoilla)

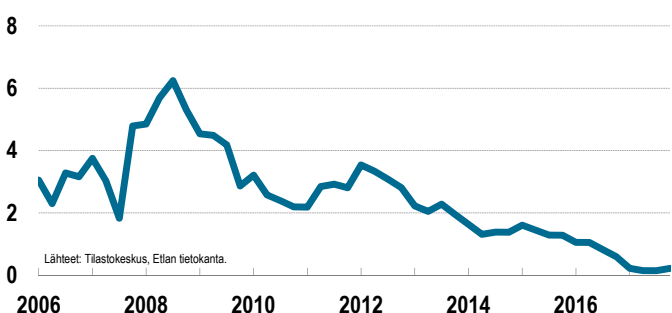

Kun käyrä nousee, valuuttakurssi vahvistuu.

12 kk, Euribor (%)

Nimellinen ansiotasoindeksi (vuosimuutos, %)

PALVELUJEN INFLAATIO NOUSI 1,8 PROSENTTIIN

OECD-mittarin mukainen pohjainflaatio (eli pl. ruoka ja energia) oli joulukuussa 0,5 prosenttia. Palveluiden hinnat (pl. asuminen) nousivat 1,8 prosenttia. Se on ollut viime kuukausina nousussa. Erilaiset tuotteet ja asuminen painoivat siten Suomen pohjainflaation hyvin matalaksi.

ANSIOTASOINDEKSI NOUSI 0,2 PROSENTTIA

Vuoden 2017 neljännellä neljänneksellä ansiotasoindeksi nousi 0,2 prosenttia vuoden takaisesta. Yksityisellä sektorilla muutos oli +0,6 prosenttia, sen sijaan valtiolla se oli -0,8 ja kuntasektorilla -1,0 prosenttia lomaralahaleikkauksen vuoksi. Viime vuoden keskimääräinen ansiotason nousu edellisestä vuodesta oli ennakotietojen mukaan 0,2 prosenttia, ja reaaliensiot laskivat 0,6 prosenttia.

Kuluttajahinnat (indeksipainot 2017) (vuosimuutos, %)

	2017			
	Syy	Lok	Mar	Jou
Kokonaisindeksi	0,8	0,5	0,8	0,5
Elintarvikkeet ym. (13,1 %)	-0,4	-0,3	-0,3	-0,1
Alkoholi ja tupakka (4,7 %)	2,6	2,6	2,5	2,5
Vaatetus ja jalkineet (4,6 %)	-1,8	-2,2	-1,9	-2,7
Asuminen ym. (25,0 %)	1,6	1,4	1,3	1,0
Kalusteet, kodinkoneet (5,4 %)	-1,3	-1,2	-1,4	-1,3
Terveys (5,3 %)	1,6	1,0	1,1	1,1
Liikenne (13,4 %)	2,7	0,9	2,4	0,7
Viestintä (2,5 %)	-2,2	-1,1	-1,6	-1,4
Kulttuuri, vapaa-aika (11,1 %)	-1,0	-0,5	0,0	0,1
Koulutus (0,4 %)	1,8	1,8	1,8	1,8
Ravintolat ja hotellit (7,0 %)	2,1	2,4	2,4	2,1
Muut (7,5 %)	0,4	0,2	0,4	0,5

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

VEROKERTYMÄ ENNUSTETTUA SUUREMPI VIIME VUONNA

Valtiontalous

	2017				12 kk	2016	Ennuste 2/2017	
	Elo	Syy	Lok	Mar			2017	2018
Valtiontalous, mrd. eur								
- tuloylijäämä	0,3	-0,1	-1,0	-0,7	-3,9 ¹⁾	-4,2	-3,4	-2,7
Budjettitalouden velka, mrd. eur	104,6	102,4	103,4	106,1		102,5	106,9	110,1
Valtion verotulot, %-muutos	10,0	0,0	-0,7	-30,4	-5,1 ²⁾	4,6	2,6	3,0
- välittömät verot	-14,5	4,9	-2,3	-69,8	-20,2 ²⁾	6,7	5,3	4,1
- välilliset verot	22,4	-1,9	-0,1	10,6	2,1 ²⁾	3,8	1,4	2,5
Julkisten toimialojen palkkasumma, %-muutos	0,4	0,1	1,4		-1,1 ²⁾	-0,2	-1,1	-0,1

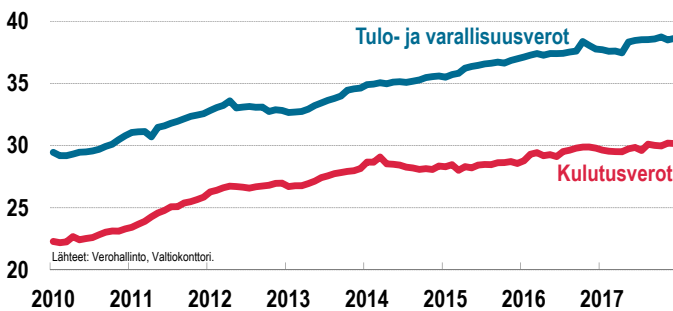
¹⁾ 12 kuukauden liukuva summa, mrd. euroa. ²⁾ 12 kuukauden liukuva summa, %.

Lähde: Tilastokeskus.

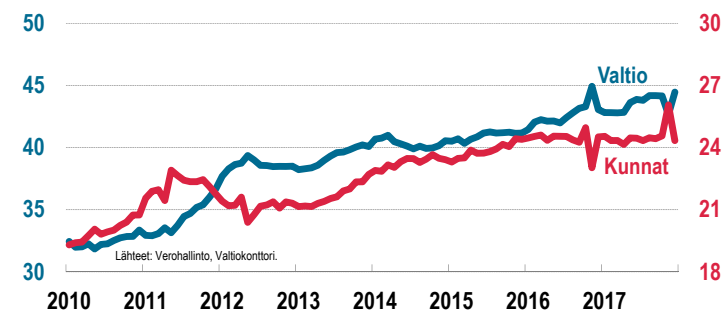
Verotulot kasvoivat viime vuonna 3 prosenttia

Yhteisöveron tuotto +25 %

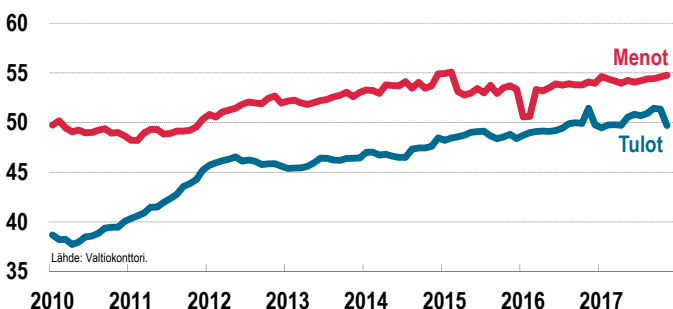
Välittömän ja välillisen veron tuotto, 12 kk, summa (mrd. euroa)

Valtion ja kuntien verotulot, 12 kk, summa (mrd. euroa)

Valtion tulot ja menot ilman sijoituksia, 12 kk, summa (mrd. euroa)

Verohallinnon verotilystietojen mukaan verotuksen kokonaistuotto kasvoi viime vuonna 3 prosenttia.

Tuloveroja (ansio-, yhteisö- ja pääoma-tuloveroja) kertyi peräti 5 prosenttia edellisvuotta enemmän ja hyödykeverojen tilitykset pysyivät ennallaan.

Tuloverokertymän tuntuva kasvu johtui yhteisövero tilitysten 25 prosentin lisäyksestä. Kotitalouksien maksamat tulo-, omaisuus- ja pääomaverot supistuivat tilitystietojen mukaan 0,7 prosenttia.

Verohallinnon tilitystiedot ovat keskeinen lähde kansantalouden tilinpidon julkisyhteisösektorin verotulojen laskennassa. Tilinpitoon ne kirjataan sellaisenaan, mutta niihin tehdään useita korjauksia.

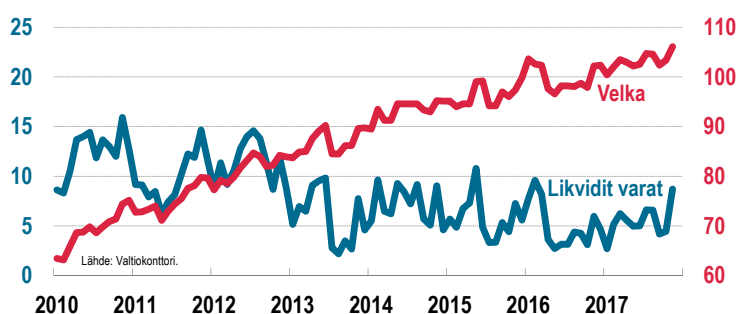
Julkisyhteisöjen kulutuksen ja investointien volyymi (% ed. vuodesta)

	2016*		2017*			Qt/ Qt-1 ¹⁾	2016* I-IV	Ennuste 2/2017	
	III	IV	I	II	III			2017	2018
Julkinen kulutus	0,9	2,1	-0,3	-0,3	1,8	1,1	1,2	0,4	0,4
Julkkiset investoinnit	9,6	6,9	0,2	-4,3	-0,4	0,5	3,9	-0,6	2,3

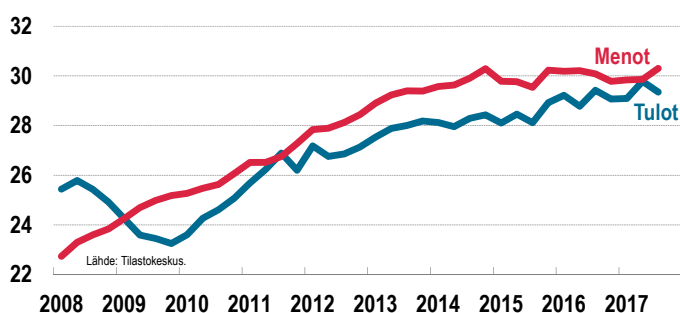
¹⁾ Kausitasoitettu %-muutos ed. vuodesta.

Lähde: Tilastokeskus.

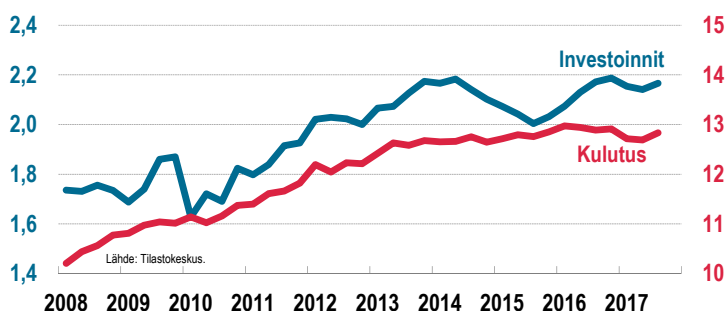
Valtion velka ja likvidit varat (mrd. euroa)

Julkisyhteisöjen tulot ja menot, kausitasoitus (mrd. euroa)

Julkinen kulutus ja investoinnit, kausitasoitus (mrd. euroa)

Merkittävin korjaus liittyy tilitystietojen muuttamiseen suoriteperusteiseksi eli verotulot kirjataan verotettavan tulon syntyajankohtaan. Esim. viime vuoden verotuloihin lisätään kuluvan vuoden tammikuussa maksettuja henkilötulo-veroja. Hyödykeveroja korjataan vielä helmikuun tilityksillä.

Tilitystietojen pohjalta arvioituna viime vuoden verokertymä on selvästi Etlan syksyn arviota suurempi. Syksyn ennusteissa tulo- ja hyödykeveroja arvioitiin kertyvän 1,7 prosenttia edellisvuotta enemmän.

Etlan verotuloennusteesta jätettiin pois tiedossa oleva, mutta tuolloin epävarma kertaluonteinen yhteisöveropotti. Jos tämä 0,7 mrd. euron yhteisöverotilitys lisätään syksyn lukuihin, niin vuoden 2017 verotulojen kasvuarvio nousee 2,8 prosenttiin eli verohallinnolle tilitettyjen verojen kasvun tuntumaan.

Julkisyhteisösektorin keräämien verotulojen ensimmäinen virallinen ennakkotieto julkaistaan maaliskuun puolessa välissä.

Tilinpäiden ennakkotiedoissa verotulon tuotto saattaa kohota tilitysten 3 prosentin kasvua enemmän, sillä verohallinnon tilastoista uupuu ajoneuvoveron ja tullin perimä arvonlisävero.

Yhteenveto talousennusteista

Talousennusteet vuodelle 2017 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla 19.09.	PT 20.09.	PTT 26.09.	SP 18.12.	VM 19.12.	HB 10.10.	Nordea 24.01.	OP 22.01.	Danske 19.12.	Komissio 09.11.	Med	Min	Max
Bkt	2,9	3,6	3,0	3,1	3,1	3,3	3,2	3,2	3,1	3,3	3,2	2,9	3,6
Tuonti	3,7	5,7	6,5	2,2	3,5	5,0	2,0	5,7	3,5	6,6	4,4	2,0	6,6
Vienti	5,8	9,0	8,5	8,4	6,8	7,0	8,4	8,5	8,1	9,0	8,4	5,8	9,0
Kulutus	1,8	1,4	1,5	..	1,3	1,7	..	1,5	1,4	..	1,5	1,3	1,8
- yksityinen	2,1	2,0	2,2	1,9	1,8	2,3	1,9	2,0	1,8	2,0	2,0	1,8	2,3
- julkinen	1,1	0,0	0,0	0,5	0,1	0,5	0,3	0,2	0,3	0,7	0,3	0,0	1,1
Investoinnit (SP: yksit.)	6,6	7,6	7,3	11,2	5,6	7,5	9,1	9,0	8,9	6,9	7,6	5,6	11,2
Varastojen muutos (kontr.)	-0,2	-0,3	..	-2,2	-2,0	-0,2	-0,3	-2,2	-0,2
Kokonaiskysyntä	3,5	4,1	..	4,9	3,0	3,8	3,0	4,9
Kuluttajahinnat (EC: harm.)	0,8	0,8	1,0	0,7	0,8	0,8	0,7	0,8	0,8	0,9	0,8	0,7	1,0
Työttömyysaste, %	8,5	8,6	8,5	8,6	8,6	8,5	8,5	8,5	8,5	8,6	8,5	8,5	8,6
Ansiotaso	0,1	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	..	0,2	0,1	0,3
Teollisuustuotanto	4,5	4,6	5,0	4,0	4,6	4,0	5,0
Vaihtotase / bkt, %	0,5	..	-0,7	0,0	-1,2	-0,5	0,4	0,6	0,0	-1,1	0,0	-1,2	0,6

Talousennusteet vuodelle 2018 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla 19.09.	PT 20.09.	PTT 26.09.	SP 18.12.	VM 19.12.	HB 10.10.	Nordea 24.01.	OP 22.01.	Danske 19.12.	Komissio 09.11.	Med	Min	Max
Bkt	2,0	2,5	2,6	2,5	2,4	2,0	3,0	3,3	2,3	2,7	2,5	2,0	3,3
Tuonti	2,1	4,6	6,0	3,4	3,5	3,3	4,3	6,3	4,5	4,1	4,2	2,1	6,3
Vienti	3,1	6,0	6,5	3,8	4,5	4,0	4,8	7,5	4,0	5,7	4,7	3,1	7,5
Kulutus	1,2	1,1	2,0	..	1,3	1,2	..	1,9	1,5	..	1,3	1,1	2,0
- yksityinen	1,5	1,5	2,4	1,8	1,6	1,5	2,9	2,5	2,0	1,8	1,8	1,5	2,9
- julkinen	0,4	0,3	1,0	0,7	0,6	0,5	0,2	0,6	0,4	0,3	0,5	0,2	1,0
Investoinnit (SP: yksit.)	1,5	4,0	4,3	5,8	4,1	3,3	6,3	6,0	4,5	4,4	4,4	1,5	6,3
Varastojen muutos (kontr.)	0,3	0,2	..	0,0	0,0	-0,2	0,0	-0,2	0,3
Kokonaiskysyntä	2,0	3,1	2,5	2,5	2,0	3,1
Kuluttajahinnat (EC: harm.)	1,1	1,4	1,3	1,0	1,4	1,2	1,0	1,5	1,2	1,3	1,3	1,0	1,5
Työttömyysaste, %	8,1	8,3	7,9	8,2	8,1	8,1	8,0	7,8	8,0	8,3	8,1	7,8	8,3
Ansiotaso	1,7	1,9	2,2	2,3	2,0	1,5	2,0	2,0	1,8	..	2,0	1,5	2,3
Teollisuustuotanto	2,9	2,7	2,0	3,0	2,8	2,0	3,0
Vaihtotase / bkt, %	0,7	..	-0,4	0,0	-1,3	-0,4	0,0	0,8	-0,2	-0,3	-0,2	-1,3	0,8

Talousennusteet vuodelle 2019 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla 19.09.	PT	PTT	SP 18.12.	VM 19.12.	HB 10.10.	Nordea 24.01.	OP 22.01.	Danske 19.12.	Komissio 09.11.	Med	Min	Max
Bkt	1,8			1,6	1,9	1,1	2,5	2,3	1,9	2,4	1,9	1,1	2,5
Tuonti	2,5			2,9	3,6	1,1	4,5	4,0	3,5	3,4	3,5	1,1	4,5
Vienti	3,9			3,5	4,5	1,5	4,7	4,3	4,0	5,2	4,2	1,5	5,2
Kulutus	0,9			..	0,9	0,8	..	1,6	1,1	..	0,9	0,8	1,6
- yksityinen	1,2			1,3	1,3	0,9	2,8	2,0	1,5	1,6	1,4	0,9	2,8
- julkinen	0,4			0,1	0,1	0,5	0,2	0,7	0,2	0,1	0,2	0,1	0,7
Investoinnit (SP: yksit.)	2,7			3,2	4,1	1,7	3,6	4,0	3,5	3,0	3,4	1,7	4,1
Varastojen muutos (kontr.)	-0,1			0,0	0,1	-0,2	-0,1	-0,2	0,1
Kokonaiskysyntä	2,0			..	2,2	2,1	2,0	2,2
Kuluttajahinnat (EC: harm.)	1,6			1,3	1,5	1,4	1,2	1,7	1,4	1,7	1,5	1,2	1,7
Työttömyysaste, %	7,8			7,9	7,7	7,9	7,7	7,4	7,7	8,0	7,8	7,4	8,0
Ansiotaso	1,9			2,3	2,0	1,7	2,0	2,3	2,0	..	2,0	1,7	2,3
Teollisuustuotanto	3,1			..	3,0	0,3	2,5	2,8	0,3	3,1
Vaihtotase / bkt, %	1,5			0,0	-1,3	-0,5	0,0	0,9	0,2	0,4	0,1	-1,3	1,5

ETLA

SUHDANNENÄKYMÄT

ETLA – Elinkeinoelämän tutkimuslaitos

Arkadiankatu 23 B

00100 Helsinki

Puh. 09-609 900

www.etla.fi